

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BÁTASZÉKI MIKROTÉRSÉGI ÓVODA, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

2025. 09.01.

Érvénybe lépett: 2025. 09.01.

Tartalom

Felülvizsgálati nyilatkozat.....	4
I. Az óvoda bemutatása, jellemző adatai	5
II. Általános és kiemelt pedagógiai alapelveink	6
III. Gyermekkép, óvodakép, pedagóguskép.....	7
3.1. Gyermekképünk.....	7
3.2. Óvodaképünk.....	8
3.3. Pedagógusképünk.....	8
IV. Óvodai nevelésünk cél és feladatrendszere	9
V. Óvodánk sajátos arculata, az óvodapedagógus feladatai	9
5.1. Az óvodapedagógus feladatai:.....	10
VI. Az óvodai nevelés feladatai	11
Egészséges életmód alakítása.....	11
Érzelmi, erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés	15
Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	16
Játék.....	18
Munka jellegű tevékenységek	20
Tevékenységekben megvalósuló tanulás	22
VII. Az óvodai élet megszervezése.....	23
7.1 Csoportok	23
7.2. Munkarend, nyitva tartás	24
7.3. Napirend	24
7.4. Hetirend	26
7.5. Személyi feltételek.....	26
7.6. Tárgyi feltételek	29
7.7. Tervező munka	29
7.8. Ellenőrzés, értékelés.....	30
VIII. Az óvoda kapcsolatai	30
1. Gyermek, szülő, pedagógus együttműködésének formái	30
2. Óvoda és a bölcsőde kapcsolata.....	31

3.	Óvoda és az iskola kapcsolata	32
4.	Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata	32
5.	Az óvoda és az egészségügyi ellátás kapcsolata: védőnő, orvos, fogorvos.....	32
6.	Az óvoda egyéb kapcsolatai	33
IX.	Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai	33
1.	Verselés, mesélés.....	33
2.	Ének, zene, népi játék, tánc	36
3.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	39
4.	Mindennapos mozgás.....	41
5.	A külső világ tevékeny megismerése	45
6.	Német nemzetiségi kétnyelvű nevelés	48
7.	Kompetencia alapú óvodai programcsomagunk	60
8.	„Így tedd rá!” program	61
9.	Biztonságos óvoda program	62
10.	Zöld óvoda program.....	63
11.	Madárbarát Óvoda program.....	63
12.	Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei.....	64
X.	Sajátos feladataink	66
1.	Gyermekvédelmi munka	66
2.	Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek az óvodában	68
XI.	Gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	80
XII.	Záró rendelkezések	81
XIII.	Mellékletek	83

Felülvizsgálati nyilatkozat

Helyi pedagógiai programunkat az Óvodai nevelés országos alapprogramja és nevelési gyakorlatunk alapján készítettük.

A Pedagógiai Program módosításának oka: a 77/2025.(IV.15) Korm. rendelet alapján változott a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának módosítása végett, annak megfelelően átdolgoztuk pedagógiai programunkat.

A pedagógiai program törvényi és jogszabályi háttere:

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól (a KÖÖ és a GÓ intézmények részére)
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 419/2024.(XII.23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- 6/2025. (II. 25.) BM rendelet a gyermekek táboroztatásának közegészségügyi feltételeiről (Csak azok az intézmények tegeyk be, akik óvodásaikat táborozni viszik Pl.: a nagycsoportosokat)
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet

I. Az óvoda bemutatása, jellemző adatai

Az intézmény neve és címe:

Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda, Bölcsőde és Konyha

Székhelye: 7140 Bátaszék Hunyadi utca 44/a

Telefon: 74/591-003

Székhely óvoda: 9 óvodai csoport (225 fő)

Tagintézmények:

Alsónyék Fábíán P. u. 3. – 1 óvodai csoport (30 fő)

Telefon: 74/493-642

Pörbőly Óvoda u. 3. – 1 óvodai csoport (25 fő)

Telefon: 74/492-826

Alsónána Kossuth u.37. – 1 óvodai csoport (20 fő)

Telefon: 30/8971252

Az intézmény fenntartója:

Mikrotérségi Óvoda és Bölcsőde Intézmény-fenntartó Társulás

7140 Bátaszék Szabadság utca 4.

Helyi pedagógiai programunk: saját pedagógiai program.

- Óvodánk, a Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda, Bölcsőde és Konyha a székhelyen és három tagintézményben 12 óvodai csoporttal működik. A Városi Óvoda 3 csoportjában német nemzetiségi kétnyelvű nevelés is folyik. Kompetencia alapú nevelés a Városi Óvoda csoportjában folyik.
- Óvodákba az adott településen élő gyerekek járnak, néhányan más helységről, főként Bátáról.
- Az intézmény önálló gazdálkodású költségvetési szerv. Gazdálkodási feladatait munkamegosztási megállapodás alapján a Bátaszéki Közös Önkormányzati Hivatal (7140 Bátaszék, Szabadság u. 4.) látja el.
- A törvény által előírt személyi feltételek biztosítottak. Valamennyi óvodapedagógus felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A német nemzetiségi nevelést is a megfelelő szakképzettséggel rendelkező óvodapedagógusokkal látjuk el.
- A logopédiai, gyógypedagógiai, gyógytestnevelői feladatokat a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei látják el az egész intézményben.

- Óvodai nevelésünkben a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében érvényesülnek eddigi hagyományaink, értékeink, a különböző innovatív pedagógiai törekvéseink, az óvodai neveléssel szemben támasztott társadalmi igények alapján.
- Programunk kidolgozása során a csoportok sokszínűségét, az óvodák sajátos arculatának kialakítását céloztuk meg.
- Alapul vettük és szem előtt tartottuk a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a sajátos, változó testi-lelki szükségletek figyelembe vételét.
- Pedagógiai programunk gyermekközpontú, sokoldalú képességfejlődési lehetőségeket nyújtó.
- A célokhoz vezető utat az óvodapedagógusok az egységesen kialakított pedagógiai nézeteik, értékrendjük, és módszertani szabadságuk érvényesítésével maguk választják, mindenkor szem előtt tartva, hogy a gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges gondoskodás és védelem illeti meg.
- Intézményünk alkalmazotti közössége a társadalmi elvárásoknak, a változó és differenciált szülői igényeknek, a törvényi háttérnek képes megfelelni a szakmaiság figyelembe vételével.
- Testületünket stabil munkatársak alkotják, nem jellemző a pályaelhagyás.

II. Általános és kiemelt pedagógiai alapelveink

- A pedagógiai programunk tartalmát az Óvodai nevelés országos alapprogramjára építve határoztuk meg.
- A gyermek nevelése elsősorban a család kötelessége és joga, ebben a nevelés kiegészítését vállaljuk fel.
- A gyermek személyiségéből adódó belső tényezők határozzák meg számunkra a fejlesztés irányát.
- A gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermeket megillető jogokat tiszteletben tartjuk oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel, egyenlő hozzáféréssel, előítéllettől mentesen részesülhessen az óvodai nevelésben.
- Befogadó- inkluzív- nevelési szemlélettel, integrált szervezéssel és differenciált módszertani eljárásokkal egyenlő esélyt teremtünk valamennyi, óvodánkat választó szülő gyermeke számára.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek számára az óvoda pozitív élmény, az örömforrás színtere legyen.
- A mással nem helyettesíthető játék elsődlegességének érvényesítése munkánk vezérlő elve, melyet gyermeki szükségletnek tekintünk.
- Célunk, hogy a játéktevékenységen keresztül, az életkorhoz és az egyéni képességekhez igazodó műveltségterületet a komplex tevékenységek által úgy közvetítsük, hogy az segítse a környező világban való eligazodásukat.

- Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését.
- Intézményünk innovatív, nyitott az új pedagógiai törekvések megjelenésére. A nevelőmunkában több új módszert is alkalmazunk.
Az „Így Tedd Rá!” népi játék- és néptánc módszertan illetve az ehhez kapcsolódó „Gyertek Számországba, menjünk iskolába!” matematikai gondolkodást fejlesztő, az óvoda-iskola közötti átmenetet elősegítő, felzárkóztató és hátránykompenzáló program. Olyan módszereket alkalmazunk általuk, melyek a magyar népi kultúra értékeire támaszkodva hatékonyan segítik elő az óvodáskorú gyermekek személyiségének komplex fejlesztését. Kiemelten az óvodában maradó tanköteles gyermekek iskolára felkészítését segíti elő.
- Lehetőséget biztosítunk óvodapedagógusaink számára módszertani szabadságuk érvényesítésére.
- Az intézmény dolgozóira érvényes az a szemlélet, hogy mintát ad a gyermek számára, értéket közvetít.
- Fontos számunkra a partnerközpontú szemlélet, figyelünk a partnereink elégedettségének elnyerésére.
- A tagóvodák sokszínű pedagógiai gyakorlatát megtartjuk, tovább fejlődését segítjük.

Kiemelt nevelési területeink:

- egészséges életmódra nevelés,
- hagyományörzés,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése, nevelése,
- tanköteles korú és tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek számára iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenység biztosítása,
- környezettudatos szemléletformálás,

Bízunk abban, hogy a hozzánk járó gyermekeknek életre szóló élményeket és ismereteket nyújtunk, és megalapozzuk azokat a képességekkel, melyekre szükségük lesz az iskolába történő sikeres beilleszkedésük és a tanulás során, valamint a gyorsan változó világunkban.

III. Gyermekkép, óvodakép, pedagóguskép

3.1. Gyermekképünk

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú. Óvodai nevelésünkben ennek megfelelően a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszünk, az egyenlő hozzáférés, az egyenlő megítélés elvének alkalmazásával. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról.
- A gyermekközösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra.
- E tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

3.2. Óvodaképünk

Az óvodai önálló nevelési intézmény, a családi nevelés kiegészítője. Gyermekközpontú, bizalomra épülő, szeretetteljes, biztonságérzetet adó, befogadó, érzelemben gazdag, nyugodt, elfogadó, együttműködésen alapuló óvodai élet megteremtésére törekszünk, a játék elsődlegességének szem előtt tartásával. Segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. A székhely óvoda és tagintézményei közös szemléleti elemek alapján működik.

3.3. Pedagógusképünk

Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő. Jellemzője az önképzés, továbbképzés. Testületen belül lehetőséget kínálunk az önállóságra, a kezdeményezésre.

A másságot, a különbözőséget elfogadjuk, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítjük.

Fontosnak tartjuk az intézmény nyitottságának biztosítását, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét, az identitástudat közvetítését.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyerekeinek nevelésében feladatunk az önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetősége. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A nevelőmunkát segítő alkalmazottakkal – dajka, pedagógiai asszisztens - egymást kiegészítő, támogató a kapcsolat. A gyermekcsoportok életében tevékenyen részt vesznek, jelenlétük meghatározó szokás-szabályrendszer kialakításában, a gondozási tevékenységekben.

IV. Óvodai nevelésünk cél és feladatrendszere

- Óvodánk befogadó intézmény, ahol a szülőkkel szorosan együttműködve, biztonságos környezetben nevelődjön együtt a sajátos nevelési igényű, a szociálisan hátrányos helyzetű, a tanulási magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő és a tehetséges gyermek.
- Óvodásaink jogainak tisztelete, szükségleteinek kielégítése.
- Érzelmi biztonság, védelem megteremtése.
- A természeti-és társadalmi környezettel való kapcsolatteremtés, pozitív érzelmi kötődés megteremtése. Természetszerető és védő szemlélet és magatartás megalapozása.
- **Környezettudatos szemlélettel a fenntarthatóságra törekedni.**
- Egészséges életmód, életvitel iránti igény alakítása, felkeltése.
- **Néphagyományok megélése, ápolása. A magyarságtudat elmélyítése.**
- **Kompetenciák fejlesztése, mely az iskolai tanuláshoz, különös tekintettel a tanköteles korú gyermekeket érintve, a személyiség kibontakozásához a megfelelő alapot biztosítja.**
- **A német nemzetiségi neveléssel a nemzetiség nyelvének, kultúrájának megismertetése, megszerettetése. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését a nemzetiségi kultúra megtartását.**
- A művészeti nevelés által, a vizualitás és a gyermektánc eszközével a személyiség formálása, fejlesztése.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, mely a gyermek meglévő ismereteire épül. Élményekben gazdag óvodai élet megteremtése, ahol sokféle cselekvési, tapasztalási formák, közös tevékenységek és örömek, változatos és igényes kommunikáció veszi körül.

V. Óvodánk sajátos arculata, az óvodapedagógus feladatai

- A szabad játék, a mozgás, a cselekvésbe ágyazott tanulás elsődlegessége.
- Egyéni, differenciált bánásmód.
- Egészséges életmód és a mozgás iránti igény felkeltése, alakítása.
- A gyermekek élményeire és érdeklődésére, az aktualításra, a hagyományainkra és ünnepeinkre építve széles tevékenység-és játékhelyzeteket teremtünk.
- A mindennapok során érvényesül az aktivitás, társas kapcsolatok és magatartási formák alakítása, a közösségi nevelés, a motiváltság, a kíváncsiság felkeltése és kielégítése.

Nevelési programunkban megjelenik:

- „Így tedd rá!” táncos mozgásfejlesztés az óvodában.
- Biztonságos óvoda program.
- Zöld óvoda tartalmak.
- A kompetencia alapú nevelés a székhely óvoda egy csoportjában.
- A német nemzetiségi nevelés a székhely óvoda három csoportjában.
- A különleges bánásmódot igénylő gyerekek nevelése.
- A gyermek megismerésének tükrében a differenciált bánásmód, az egyéni fejlődés nyomon követése, a képességek és készségek fejlesztése.
- A logopédiai elemek beépítésének lehetőségei az óvodai mindennapokban
- A nagycsoportos korú gyermekek iskola – előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységek
- A délutáni élet tartalmassá tétele igazodva a gyerekek egyéni és életkori igényéhez- ebéd utáni pihenőt követően a nagycsoportosokkal tervszerű foglalkozás.
- Tagóvodák sajátos arculata. A pörbölvi tagintézmény a környezeti adottságait kihasználva a természetvédelemre, környezeti nevelésre helyezi a hangsúlyt. Az alsónánai tagóvodában az ünnepekhez kapcsolódó helyi népszokások, a néphagyományok ápolása. Az alsónyéki tagintézményben hasonlóan, a falu néphagyományainak megőrzése.
- A tagóvodák jól bevált pedagógiai gyakorlatait támogatjuk.

5.1. Az óvodapedagógus feladatai:

- Az értékközvetítés elemeinek és folyamatának ismerete, az óvoda érték- és normarendjének alakítása.
- A szocializáció és nevelés szempontjainak, a családi háttér tényezőinek figyelembe vétele.
- Az óvodás gyermek alaptevékenységének, a játéknak, (helye a nevelési folyamatban, fajtái), munkának (helye a nevelési folyamatban, fajtái, szervezése, irányítása), a tanulásnak (kognitív fejlesztés, anyanyelvi, irodalmi, zenei, vizuális, a környezet megismerésére, matematika és mozgás) irányítása.
- A fejlődés, fejlesztés, játékos tanulás feltételeinek megteremtése.
- Tudatos tervezéssel az intézményi átlépés (óvoda – iskola átmenet) könnyítése, támogatása napi szinten 45 perces, változatos fejlesztő tevékenységekkel.

VI. Az óvodai nevelés feladatai

Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése az egészséges életvitel igényének alakítása.

Az egészséges életmódra nevelés elvei:

- Egészséges testi, szellemi, lelki fejlődés támogatásának elve.
- Helyes életmód alakításának elve.
- Biztonságos élettér alakításának elve.
- Rendszeresség elve.

Célja:

- Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére, egészséges életvitelre történő felkészítés.
- Az egészséges életvitel igényének magalapozása, alakítása.
- Az egészség gondozásához szükséges készségek alapozása, melyek elősegítik a gyermek növekedését, fejlődését, hozzájárulnak egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez.

Feladata:

- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos, esztétikus környezet biztosítása.
- A gyermek korának megfelelő optimális életritmus kialakítása.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- **Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.**
- Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése.
- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik és mozgásigényük kielégítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

- A gyermekek testi képességeinek fejlesztése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Tartalma, konkrét tevékenységformái

Egészséges óvodai környezet megteremtése, ahol az óvodák épületei, udvarai, kertjei, berendezései feleljenek meg az előírásoknak, követelményeknek, emellett szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, feleljenek meg testméreteiknek, biztosítsák egészségük megőrzését, tegyék lehetővé mozgás és játékigényük kielégítését.

1. Gondozás, egészséges és biztonságos környezet
 - A gyermekek helyes életvitelének, életritmusának megteremtése.
 - A gyermekek fejlettségéhez, élettani szükségleteihez igazodó napirend tudatos és körültekintő kialakítása.
2. Testápolás, egészségmegőrzés
 - A gyerekek helyes higiéniai szokásainak, tisztaság iránti igényének kialakításának elősegítése.
 - Az ápoltság iránti igény alakítása különös tekintettel a bőr (kéz, arc) tisztán tartására, a száj higiénijára, a haj rendezettségére, az érzékszervek ápolására.
 - A tisztálkodás helyes sorrendjének kialakítására törekvés.
 - A személyes intimitás tiszteletben tartása.
3. Egészséges táplálkozás
 - A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele étkezéseinket minden esetben az egyéb tevékenységektől elkülönülve nyugodt, esztétikus környezetben szervezzük.
 - Kiemelten kezeljük a helyes táplálkozási szokások megalapozását.
 - Napi háromszori étkezést biztosítunk.
 - A főzőkonyhával folyamatos kapcsolattartással törekszünk a gyermekek számára biztosítani a fejlődésükhöz szükséges egészséges táplálékbevitelt, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentését.
 - Nagy hangsúlyt fektetünk a megfelelő mennyiségű folyadék és a friss zöldség - illetve gyümölcsfogyasztásra (a reggeli és az ebéd közötti időben gyümölcsöt kínálunk, ezt a csoportban, teraszon vagy akár az udvaron is elfogyaszthatják, a folyadékot, a gyerekek számára elérhető helyen, egész nap biztosítjuk), illetve a tejtermékek fogyasztását ösztönözzük.
4. Öltözködés, szokáskialakítás

- Az öltözködés készségeinek fokozatos és folyamatos alakításánál előtérbe helyezzük a gyermekek önállóságának fejlesztését, differenciáltan segítjük az eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek öltözködését.
- A családokkal összefogva biztosítjuk a gyermekek számára az időjárásnak, kényelemnek, egészségnek megfelelő öltözködést.
- Gondosságra, pontosságra és egymás segítésére nevelünk, gyakoroljuk a helyes sorrendben történő, hőmérsékletnek megfelelő öltözködést, egyúttal fejlesztjük, formáljuk ízlésüket.
- Figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek mindenkor öltözéke biztosítsa komfort érzetüket és alkalmas legyen az éppen aktuális mozgásos tevékenységeinkre.

5. Alvás, pihenés szokáskialakítás

- Időtartama csoportonként, életkori és egyéni sajátosságok függvényében változik.
- A pihenőidő alatt biztosítjuk a megfelelő környezetet, a nyugodt, csendes légkört, a tiszta, friss levegőt, a nyugodt alvást segítő eszközök használatát, az egyéni alvásigényt.
- **Pihenő idő alatt a nagycsoportos korú gyermekek számára lehetőséget biztosítunk egyéni képességeiknek megfelelően fejlesztő, iskola előkészítő tevékenységekre.**

6. Mindennapos mozgás

- Változatos napi és heti rendben biztosítjuk a gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítését.
- Minden nap biztosítunk mozgásos tevékenységet a gyermekek test-, értelmi, szociális képességeinek fejlődése érdekében.
- Időjárástól függően napi 0,5-2 óra levegőn való tartózkodást biztosítunk a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építjük.
- Az 5. életévüket betöltő gyermekek vízhez szoktatásban, úszásoktatásban vehetnek részt.

7. Egészségvédelem

- Gyermekek egészségének védelme, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokáskialakítás, **a testi-lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.**
- A gyermekek ismerjék meg az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás, a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát.
- Igyekszünk csökkenteni a konfliktusokat, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót.
- Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.
- A dohányzás megelőzésének feladata:

- Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukkal. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület. A szülőket is megpróbáljuk ösztönözni erre, hogy pozitív példát mutassanak a gyerekeiknek.
- Szabad beszélgetések a dohányzás ártalmairól, melynek kezdeményezője lehet a pedagógus, de lehet maga a gyermek is, pl: városi, falusi élmények megbeszélése, az utca forgalma, gépkocsik füstje, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai. Beszélgetések a dohányfüstös helyiségekről, füstmérgezéses balesetekről, a saját otthonunk levegőjéről.
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól: pl.: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját, másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt. Felhívjuk a gyermekek figyelmét a szabad levegőn való tartózkodásra és a lakás gyakori szellőztetésére.
- Hetente egy vagy két alkalommal valamennyi csoport a sószobában a munkatervben meghatározott beosztás szerint eltölt 30-45 percet.
- A pedagógusok megtervezik a tevékenységet: mese, diavetítés, rajzolás, stb.

8. Környezettudatos magatartás kialakítása

- Elsődleges feladatunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, tervezése komplex formában „a külső világ tevékeny megismerésénél” valósul meg.

Óvodapedagógus feladatai:

- A személyes példamutatás, normakövető magatartás.
- A nyugodt, biztonságos – érzelmi és fizikai védeltséget egyaránt biztosító – légkör megteremtése.
- A tárgyi feltételek megteremtése.
- A gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítése, igény szerinti segítségnyújtás.
- Változatos tevékenységek biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a mozgás, a betegségmegelőzés szokásait elsajátították életkori sajátosságaiknak megfelelően.
- Igénnyé válik a higiénés szabályok betartása.
- Önállóan, felszólítás nélkül végzik a testápolási teendőket (kézmosás, fogmosás, fésülködés).
- Önállóan és igényeinek megfelelően, higiénikusan étkeznek, az evőeszközöket megfelelően használják.
- Önállóan öltözködnek, ügyelnek ruhája tisztaságára, rendezettségére.
- Testileg megfelelően edzett, teherbíró lesz, mozgása összerendezetté válik.

- A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak az egészséges életmód készségei, jártasságai.
- Megalapozódnak az egészségvédő, balesetmegelőző magatartáshoz szükséges képességei.

Érzelmi, erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyerekek jellemző sajátossága, hogy magatartásukat érzelmeik vezérik, ezért csak érzelmi biztonságot nyújtó, otthonos, derűs, szeretetteljes légkörében valósulhat meg a családi nevelés kiegészítése, a gyerekek szociális kompetenciájának alapozása, fejlődése; alapvető erkölcsi normák és tulajdonságok alakulása, a közösségi együttéléshez elengedhetetlenül szükséges képességek formálódása, a társas környezetben megvalósuló magatartási formák elsajátítása. **Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légkörrel ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.**

Célja:

- Olyan érzelmileg kiegyensúlyozott gyermekek nevelése, akik képesek érzelmeik kimutatására és képesek saját és mások érzelmeinek elfogadására.
- Képesek a környezetükhöz való pozitív viszonyulásra.
- Képesek az együttérzésre, egymásra figyelésre, együttműködésre, segítőkészségre.
- Olyan biztonságot adó óvodai környezet kialakítása, ahol a gyermek kielégítheti természetes társas szükségleteit, elfogadva és tisztelve a különbözőségeket, igazodva a társaik személyiségéhez.
- A környezet, természet iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása.

Feladata:

- Barátságos, derűs csoportlégkör biztosítása. Érzelmi biztonságot teremtünk nyugodt, családias légkörben. Az óvoda összes dolgozójának pozitív attitűdje elengedhetetlen, mert a gyerekek utánzással, modellkövetéssel sajátítják el a helyes tevékenységi formákat.
- Együttműködési képességek alakítása, a korosztálynak megfelelő szociális magatartás kialakítása.
- Társas normák és közösségi kapcsolatok alakítása.
- Kooperációs és kommunikációs képességek, kompetenciák formálása a gyermek-gyermek, gyermek- felnőtt kapcsolatok viszonyában. A kooperatív munkaformák cselekvésre, aktivitásra épülő alkalmazásával a szociális érzékenység fejlesztése, közösségformálás.
- Konfliktuskezelés és megoldás elsajátíttatása.
- Multikulturális és interkulturális nevelésen alapuló integráció biztosítása.
- Erkölcsi érzelmek keltése a spontán adódó helyzeteken kívül tudatosan megteremtett érzelmi hatások, tapasztalatszerzések, élmények biztosításával (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, tolerancia stb.).

- Legyen minden csoportnak hagyománya, szokás- és szabályrendszere, mely elmélyíti az összetartozás, együttérzés élményét, gazdagítja az érzelmi intelligenciát.
- Az óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Testközeliség biztosítása, a gyermek meghallgatása, ráfigyelés, a felé irányuló szeretet kimutatása. Sok dicséret, biztatás, a hibák közös kijavítása.
- Valamennyi gyermek megismerése, sajátosságaik feltérképezése, közösségbe illeszkedésének segítése.
- Óvodapedagógusi modell adása: utánzásra alkalmas viselkedéskultúra, beszédstílus.
- Társas kapcsolatok megfigyelése, alakítása.
- Szokások megismertetése, gyakoroltatása, beláttatása, erkölcsi normák közvetítése, közösségi élet szokásainak kialakítása.
- Közös élmények biztosítása.
- Toleráns és differenciált bánásmód, másság elfogadása, elfogadtatása.
- Előítélettől mentes magatartás, feltétel nélküli szeretet.
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése.
- Szűkebb- tágabb környezet megismertetése, kötődés mélyítése.

A fejlettség várható eredményei óvodáskor végére:

- Társas kapcsolataikban, magatartásukra egészséges én-érvényesítési törekvés jellemző, véleményalkotásukban már megjelennek a reális önértékelés jelei.
- Az életkornak megfelelő lelki és szociális érettség jellemzi.
- Szívesen tevékenykedik együtt társaival, eközben elfogadja és betartja a tevékenység által megkívánt magatartási formákat, érintkezési szabályokat.
- Megbecsüli saját és más munkáját.
- Figyelnek és vigyáznak egymás játékára, alkotásaira.
- Meghallgatják a felnőttet és társaikat.
- Alkalmazkodnak a szabályokhoz, betartják a csoport szokásait.
- Képesek az alkura, megegyezésre, érzelmeik elemi kontrollálására.
- A közösségért végzett tevékenységekben feladattudatuk kialakul, megerősödik.
- Ismerik szűkebb környezetüket, képesek rácsodálkozni a természet szépségeire.

Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv használata szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának. Az anyanyelvi nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladat megvalósításának minden mozzanatában.

Célja:

- Az anyanyelv szeretetének, megbecsülésének kialakítása.
- A kommunikációs kedv és a természetes beszéd ösztönzése, fenntartása.
- A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése.
- Az élményekhez és tapasztalatokhoz kapcsolódó egyénre szabott fejlesztés.

Feladatai:

- Beszédszlelés, beszédmegértés, kommunikációs készség fejlesztése
- A szavak tiszta ejtése, helyes artikuláció.
- A szókincs bővítése.
- Az összefüggő, közlésre alkalmas beszéd elsajátíttatása.
- Nyelvi elmaradás korrekciója.
- A gyermek szabad önkifejezésének, közlési vágyának elősegítése.
- Auditív ritmus és emlékezet fejlesztése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Élmény gazdag környezet biztosítása.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtése.
- Inspiráló, segítő, megértő és befogadó környezet biztosítása.
- Az óvodapedagógus beszéde, kommunikációja legyen pozitív példa.
- Mondanivalójának tartalma és a metakommunikáció legyen összhangban.
- Vegye figyelembe az eltérő kommunikációs tapasztalatok miatt eltérő beszédkészséggel érkező gyermekek fejlődési különbségeit.
- Nagy figyelmet fordítson arra, hogy a gyermekek megismerjék a kulturált, udvarias beszéd legfontosabb elemeit és szabályait.
- Teremtsen motiváló helyzeteket.
- Biztosítson változatos tevékenységeket.
- Fordítson különös figyelmet az alig beszélő, félénk vagy túl aktív, beszédbeli elmaradást mutató, beszédhibás gyermekekre.
- A logopédiai elemek beépítése az óvodai nevelés mindennapjaiba elnevezésű projekt napi szintű alkalmazása.
- Munkakapcsolata legyen folyamatos a logopédussal.
- A mi mesetérképünk elnevezésű komplex fejlesztő módszer alkalmazása.

Az anyanyelvi nevelés várható eredményei az óvodáskor végére:

- A gyermekek aktívan használják a folyamatosan bővülő szókincsüket.
- Beszédük jól érthető, folyamatos, hangképzésük tiszta.
- Ismerik és helyesen használják a névutókat, névmásokat, igeidőket, térirányokat.

- Végig tudják hallgatni egymást és megértik mások beszédét.
- Összefüggő, nyelvtanilag helyes bővített mondatokkal fejezik ki magukat.
- Képesek rövid szöveget, történetet visszamondani.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.

Játék

A játék a kisgyermek elsődleges tevékenysége, szabadon választott, külső céltól mentes, önmagáért a tevékenységért folytatott, örömszerzéssel kísért cselekvés. A játék a legfőbb eszköz az óvodáskorú gyermek személyiségfejlesztésében. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. A játékban átélheti, újra élheti a valóságban megtapasztalt élményeket. A gyermeki játék által a gyermek hatni tud környezetére, az őt körülvevő világra. A játéktevékenység kiváló lehetőséget nyújt arra, hogy általa egyre hatékonyabban formálódjon a gyermek magatartása. A játék a gyermek természetes közege, ennek révén fedezi fel a világot és az óvodapedagógus is ezen keresztül ismerheti meg a gyermeki világot, értesülhet problémáiról, örömeiről.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.

A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétszámt, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék hatása:

- feszültségoldó
- örömforrás
- személyiségfejlesztő

A játék célja:

- örömszerzés
- a környező világ megismerése
- a gyermek személyiségének fejlődése
- szociális kapcsolatok kialakításának színtere

A játék feladata:

- a gyermek nyitottá váljon a világ megismerésére
- értelmi képességei fejlődjenek
- társas kapcsolatai kialakuljanak, vágyjon a közösséghez tartozásra
- képes legyen a szabályokhoz rugalmasan alkalmazkodni

A játék fajtái:

Gyakorlójáték:

A gyakorlójáték fontos alapot ad minden további tevékenységhez.

- a tevékenység örömeért játszik
- célja a mozgás, minden különösebb célzatosság és ok nélkül

Szerepjáték:

A szerepjátéknak fontos szerepe van a szociális kapcsolatok kialakulásában, a társas viselkedés különböző formáinak gyakorlásában.

- a gyerek eljátszhatja, kijátszhatja a való életben látott szerepeket, élményeket
- fontos a szorongásoldó-, feszültségcsökkentő hatása

Dramatikus játék, drámajáték:

A drámajáték célja az egész személyiség harmonikus és differenciált fejlesztése, a kommunikációs készségek, képességek kibontakoztatása. A gyerekek bátrabbakká, közvetlenebbekké, nyitottabbakká váljanak, erősödjön önbizalmuk, fogékonyabbak legyenek.

- eszköze a dráma, a cselekedtetés
- a gyermek önkifejezése, gondolkodása, kooperatív képessége fejlődik
- a játékra alapoz, a gyermeki cselekvésre koncentrálni, feltárja és fejleszti a gyermek kreatív képességeit

Építő és Konstruáló játék:

Átmenetet képez a játék és a munka között, a személyiség fejlődését meghatározó tevékenység.

Szabályjáték:

Olyan játéktevékenység, amelyben valamilyen szabályhoz alkalmazkodni kell. Feltétele a szabálytudat, ami 5 éves kor körül alakul ki.

Fajtái:

- értelemfejlesztő szabályjáték pl. társasjáték
- mozgást fejlesztő szabályjáték pl. fogócska, körjáték

Szabadtéri játék:

Az udvari játékok a nagymozgások fejlesztésére alkalmasak.

Barkácsolás:

Kéziszerszámok segítségével különböző anyagokból új tárgyakat, új alkotást készítenek, elsősorban a játékuhoz vagy pusztán a játékalakítás örömeért. A gyermek magáért az új létrehozásának, alkotásnak örömeért végzi a tevékenységet. Célja a kezűgyesség, képzelet, kreativitás fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Nyugodt, derűs óvodai légkör megteremtése.
- Megfelelő játékeszköz, megfelelő tér és játékidő biztosítása.
- A biztonságos játék feltételeinek megteremtése.
- Minél több élmény- és tapasztalatszerzés biztosítása.
- Gyermeki viselkedésformák elfogadása és fenntartása.

A játékfejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A játék az örömforrás és a tanulás legeredményesebb, és legváltozatosabb színtere legyen.
- A gyermek életkorának megfelelő játékot válasszon.
- Szívesen vegyen részt a játéktevékenységben.
- A világ felfedezése és megismerése iránti vágy felkeltése.
- A szerepjátékok által a gyerek képes legyen az önkifejezésre, konfliktusok feloldására.
- Szabálykövetés megtanulása, kudarcok, sikerek megítélése, feldolgozása és ezek által a reális énkép kialakítása.

Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységnek kiemelkedő nevelő értéke van óvodai nevelésünkben. Számítalan ismeretet közvetít, szocializál és megadja a lehetőséget a gyermek egyedül vállalt, elmélyült tevékenységére. A munka a cselekvő tapasztalatszerzésnek, a céltudatosságnak, az önállóságnak és az önfegyelemnek alakítója, a saját és a mások elismerésére nevelés egyik fontos formája. **A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.**

Célja:

- Tudják megbecsülni saját és mások munkáját.
- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül a különböző készségek, képességek, erkölcsi és akarati tulajdonságok fejlesztése, melyek segítik a személyiség fejlődését.
- A közös munka során a társas kapcsolatok erősítése, egymás tisztelete.
- Örömmel, önként végzett tevékenység legyen.
- Munkavégzés során sokoldalú megtapasztalási lehetőséghez jussanak.

Feladata:

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek biztosítása.
- A pedagógus mintaadása az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendjének megismeréséhez.
- Lehetőségek biztosítása ahhoz, hogy át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét.
- Koruknak megfelelő, biztonságos munkalehetőségek adása, a munkafajták fokozatos bevezetése és végeztetése a gyermekek fejlettségétől függően.
- Munkához való pozitív viszony kialakítása folyamatos, konkrét értékelés mellett.
- A munka állandóságának és folyamatosságának biztosítása.
- A gyermekek önértékelésének kialakítása, a további munkavégzéshez való kedv ébresztése.
- A játékkal megegyező sajátosságaira támaszkodva a munkára készítő indítékok erősítése a gyermekekben.
- A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezése.
- A munkavégzés folyamatos konkrét, reális fejlesztő értékelése.
- Az együttélési normák, a felnőtt mintaadása a munka megbecsülése érdekében.

A fejlesztés tartalma:

- Önkiszolgáló munka, gondozási feladatok saját magukkal kapcsolatban.
- Naposi munka, mely a középső csoportban indul és folyamatosan bővül újabb feladatokkal.
- Alkalmi megbízatások, alkalmi munkák (dekorálás, átrendezés).
- Egyéni megbízatások.
- Gyűjtő munkák a tanév során.
- Kísérletek: vízzel, földdel, növényekkel, tárgyakkal.
- Évszakokhoz kapcsolódó munkafolyamatok: sütés, saláták készítése, gyümölcsök befőzése, savanyúság készítése, levélsöpítés.
- Környezet - , növény- és állatgondozás
- Együtt vásárlás.

A munkatevékenység képességfejlesztési feladatai:

- Munkakedv, a munkavégzés okozta öröm fejlesztése, fokozása.
- Társas kapcsolatok alakítása, közösségért végzett munka örömeinek kialakítása.
- Munkaeszközökkel való helyes bánásmód, helyes munkafogások készségeinek kialakítása.
- Felelősségérzet, kötelességtudat kialakítása.
- Akarati tulajdonságok fejlesztése: türelem, kitartás, feladattudat, önfegyelem.
- Pszichikus funkciók fejlesztése: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, problémamegoldó képesség, logikus gondolkodás.
- Finommotoros mozgás fejlesztése.

Óvodapedagógus feladata:

- A gyermek tevékenységi vágyát szem előtt tartva biztosítson rendszeres és változatos munkatevékenységeket. Ehhez biztosítsa az eszközöket.
- A munkafajták megválasztásával, tervezésénél vegye figyelembe az adott csoport és az abba járó egyes gyerekek fejlettségi szintjét, életkori sajátosságát.
- Tudjon pozitív viselkedési mintát adni, motiválni a munkavégzésre. A tevékenységekhez kapcsolódjanak beszélgetések, pozitív megerősítések, érzelmi megnyilvánulások.
- A munkafolyamatok tervezésébe fokozatosan vonja be a gyerekeket is.
- Ismertesse a szülőkkel és támaszkodjon segítségükre a gyűjtő vagy más jellegű munkák céljait, a velük való feladatokat illetően. (sütés, ünnepekre való készülődés... stb.)

A fejlettség várható eredményei óvodáskor végére:

- Alakuljon ki a gyermekben a munkához való pozitív viszony.
- Szerezzenek tapasztalatot minél többféle munkafolyamatról. A közben szerzett ismeretek, készségek gazdagítsák személyiségüket.
- A munka legyen örömforrás, tudjanak örülni a saját és mások közös munka eredményének.
- Becsüljék a munkát, értsék annak célját, jelentőségét.
- Aktívan vegyenek részt saját maguk és a közösségért végzett munkákban, szívesen vállalják a megbízatásokat. Vegyék észre a kínálkozó munkalehetőségeket.
- Örömmel vegyenek részt az évszakokhoz kötődő munkálatokban, gyűjtőmunkákban.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánpótlásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett **párhuzamos** tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulási biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes elményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Cél:

A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, kompetenciáira, önkéntelen figyelmére alapozva komplex módon az iskolai tanuláshoz szükséges készségek,

képességek, akarati tulajdonságok fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése, amely elsősorban játékokba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

Óvodapedagógus feladatai:

- A tanulás folyamatában prioritást élvezzen a játék.
- A tanulást támogató környezet folyamatos megteremtése.
- A gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire való építés.
- Változatos, cselekedtető tevékenységek felkínálása.
- Spontán adódó helyzetek kihasználása.
- Egyéni megoldások keresésére, ösztönző problémahelyzetek teremtése.
- Kötött és kötetlen tanulási formák kialakítása során a komplexitás alkalmazása.
- Egyéni sikerélményhez juttatással és pozitív megerősítéssel önbizalom fejlesztése.
- Egyéni készségek, képességek, gondolkodási folyamatok fejlesztésére differenciált feladatadás, differenciált értékelés, felzárkóztatás, tehetséggondozás alkalmazása.
- A felfedezés örömeinek biztosítása változatos tevékenységekkel.
- A „tanulás” irányítása során a gyermek pozitív, egyéni értékelése, mely segíti személyiségének kibontakozását, reális önértékelését.
- A tanulás lehetséges formáinak alkalmazása: az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása, a spontán játékos tapasztalatszerzés.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Sokrétű, jól használható tapasztalatokkal, ismeretekkel rendelkeznek az őket körülvevő világról, azok alkalmazására képesek.
- Problémamegoldó gondolkodásra képesek.
- Kialakultak a tanuláshoz szükséges készségek, képességek, akarati tulajdonságok.
- Érdeklődők, kíváncsiak, él bennük az iskola, a tanulás iránti vágy, gondolataik megfogalmazására képesek.
- A közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- Meg jelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
-

VII. Az óvodai élet megszervezése

7.1. Csoportok

Óvodáinkban az osztott és osztatlan csoportok egyaránt megtalálhatóak. A befogadástól az iskolába lépésig ugyanaz a két óvónő kíséri végig a gyermekeket. A személyi kötődés miatt óvónőváltásra csak indokolt esetben kerülhet sor. Intézményünkben egy állandó nagycsoport biztosítja az óvoda - iskola átmenetet, melybe a tanköteles korú gyermekek kerülhetnek.

7.2. Munkarend, nyitva tartás

A nevelési év szeptember 1-től augusztus 31-ig tart. Az óvodák hétfőtől péntekig, ötnapos munkarend szerint működnek. A nyári nevelési időszakban előre egyeztetett, a fenntartó által jóváhagyva a csoportok eltérő időpontban zárva tartanak. Ebben az időben történik az óvodák szükség szerinti felújítása, karbantartása, az épület nagytakarítása. A nyári időszakban mindig vannak nyitva tartó csoportjaink, ahol tudjuk fogadni a gyermekeket.

A nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel óvodapedagógusok foglalkoznak és szakképzett pedagógiai asszisztensek, dajkák ügyelnek rájuk.

7.3. Napirend

Az óvodáskorú gyermekek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez elengedhetetlen az óvodai élet céltudatos szervezése. Ezt szolgálja a gyermekek életrendjét, időbeosztását tartalmazó folyamatos, rugalmas napirend, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához, és a változó környezethez.

A napirend összeállításánál a következő szempontokra figyelünk:

- Biztosítsa a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.
- Biztosítsa a gyerekek biológiai, pszichikai szükségleteinek kielégítését, igazodjon a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez.
- Biztosítson a szabad játék alapját képező élményszerzési lehetőségeket.
- Ügyelünk arra, hogy az elmélyült, tartalmas, hosszantartó játékhöz elengedő idő álljon rendelkezésre.
- Figyelmet fordítunk az eltérő korosztályok igényeire.
- A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességei és készségei fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
- Rugalmasan figyelembe vesszük ünnepeinket, hagyományainkat.
- Lehetőség szerint biztosítjuk a délelőtti és délutáni időszakban is a szabad levegőn való – minimum egy óra – tartózkodást.
- Vegye figyelembe a helyi szokásokat, igényeket, az évszakok változását.
- Folyamatosság és rugalmasság jellemezze.
- A napirend állandó tevékenységeitől- alvás, pihenés, levegőzés, étkezés- egyetlen pedagógus sem térhet el.
- A megfelelő életritmus kialakítása érdekében a rugalmasság mellett bizonyos tevékenységek végzésére közel azonos időpontban kerüljön sor.

- A gyermekek tevékenységében ki kell küszöbölni a holtidőt, a várakozást, kivárást, ezt a párhuzamosan végezhető tevékenységek biztosításával tesszük.
- A délutáni alvás, pihenés élettani szükséglet, de időtartamát rugalmasan kezeljük a gyermek életkori szükségleteinek megfelelően.

A német nemzetiségi óvónők a nyelvet heti váltásban, délelőtt és délután a teljes napirend minden tevékenységébe beépítve közvetítik a gyermekek számára. A nemzetiségi óvodapedagógusok a csoportnaplóban két nyelven tervezik a hetirendet, napirendet és a negyedéves tematikus-és nevelési terveket.

Napirendünk:

Domináns tevékenység			
Időpont	Gyerekek	Óvónők	Dajkák
Délelőtt			
6.00-7.00	Játék az ügyeletes csoportban	A gyermekek fogadása, játék a gyermekekkel	Gyermekfelügyelet, takarítás, egyéb munkák
7.00-9.00	Játék a saját csoportban, mindennapos mozgás	Játék a gyermekekkel, irányított tevékenység	Gondozási feladatok, előkészületek a tízóraihoz
8.30-9.30	Folyamatos tízórai	Étkezés irányítása Folyamatos tevékenység	Gondozási feladatok irányítása (kézmosás), étkezés segítése
9.30-10.30	Játék, játékba integrált egyéni és mikro csoportos tevékenységek, mozgás	Kezdeményezés, foglalkozások irányítása	Óvónők tevékenységének segítése, gondozási feladatok, környezet rendben tartása
10.30-11.30	Öltözködés, játék a szabadban	Segítségadás az öltözködésben,	Segítségadás az öltözködésben; az

		udvari játék irányítása	étkezés és a pihenés előkészítése
11.30-11.45	Átöltözés, tisztálkodás	Átöltözés segítése	Segítségadás az átöltözésben
11.45-13.00	Ebéd, tisztálkodás, átöltözés	Étkezés irányítása	Tálalás, segítségadás az étkezéshez, csoportszoba rendbetétele, segítségadás a gondozási feladatokban
Délután			
13.00-14.45	Mesehallgatás, pihenés-alvás, fejlesztő foglalkozás	A pihenés feltételeinek biztosítása, egyéni fejlesztés, csoportos foglalkozás	Környezet rendezése (mosdó, öltöző, folyosó), uzsonna előkészületei
14.45-15.30	Felkelés, tisztálkodás, uzsonna	Ébresztés, segítségadás az öltözködéshez; uzsonnáztatás	Ágyazás, segítségadás a gondozási feladatokban
15.30-16.30 16.30-17.00	Játék a csoportban vagy udvaron, fakultatív foglalkozások. Ügyelet egy csoportban.	Játék a gyermekekkel	Környezet rendezése. Ügyelet biztosítása.

7.4. Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat biztosítja az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez.

7.5. Személyi feltételek

Főigazgató:

Az óvoda élén áll, az intézmény egyszemélyi felelőse. Munkáját a vezetőség segíti, akik:

- általános igazgatóhelyettes /2 fő/,
- munkaközösség vezetők /4 fő/,
- tagintézmény igazgatók /3 fő/.

A vezetőség feladatai:

- döntések előkészítése,
- információk gyűjtése, átadása,
- feladatok vállalása, megosztása.

Óvodapedagógus:

Az **óvodai nevelés** kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Nevelő-fejlesztő munkáját az Óvodai nevelés országos alapprogramjának és az intézményünk pedagógiai programjának figyelembe vételével végzi. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Intézményünkben törekszünk a pedagógusok előmeneteli rendszeréhez kapcsolódó, az önértékelési programunkban a pedagógusokkal szemben megfogalmazott elvárásoknak megfelelni, a kompetenciáinkat fejleszteni.

Óvodapedagógusaink rendelkeznek a pedagógiai munkájukhoz szükséges korszerű módszertani tudással, folyamatosan fejlesztik pedagógiai, ismereteiket, személyiségüket.

Alkalmazzák a komplexitást a tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamat alatt. Elfogadó, segítő, támogató attitűdjük modell, mintát jelent a gyermek számára.

A hatékony pedagógiai munka érdekében keresik az újító lehetőségeket. Törekednek az új irányok és lehetőségek megismerésére, kipróbálására.

Pedagógiai terveik megvalósítása során folyamatosan felülvizsgálják azt, majd elemzik annak eredményességét.

A gyermekek fejlesztése érdekében felhasználják a szabad játék nyújtotta lehetőségeket.

Élve a módszertani szabadság elvével - építenek a gyermekek tapasztalataira, spontán ötleteire, személyiségüket a játék, munka, tanulás tevékenységeivel formálják. A gyermekek fejlesztését egyéni, illetve mikro csoportos formában végzik.

A gyermekek egyéni képességeit, igényeit figyelembe véve differenciálnak, előnyben részesítik a megtapasztaláson alapuló módszereket.

Gondoskodnak a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi képességeinek felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról, az eredmények rögzítéséről.

A különleges bánásmódot igénylő integrált nevelésére törekszenek.

Nyitottak a szülő, az igazgató, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire. Az észrevételeket szakmai fejlődésük érdekében jobbító szándékkal fogadják, építő jelleggel felhasználják azokat munkájuk során.

Törekednek arra, hogy megismerjék a gyermekek más forrásból szerzett tudását (család, bölcsőde), amelyre építik munkájukat.

A pedagógiai folyamatokat figyelemmel kísérik, tudatosan terveznek, hosszútávon átgondolják azok hatásait és az elért eredményeket elemezve képesek a változtatásra, korrekcióra.

A mérési, értékelési eredményeket beépítik a napi tevékenységeikbe, pedagógiai munkájukba. Változatos módszerekkel törekszenek a gyerekek érdeklődésének felkeltésére, folyamatos fenntartására.

A módszereket az életkori sajátosságok figyelembe vételével választják meg.

Biztosítják az elmélyült tevékenységhez, tapasztalatszerzéshez szükséges feltételeket.

Tudatosan, tervszerűen, naprakészen vezetik az óvodai dokumentumokat.

Szakmai ismereteikkel, tapasztalataikkal támogatják a pályakezdő és új pedagógusok munkáját.

Az ünnepélyek, megemlékezések, kirándulások, szakmai napok és egyéb tevékenységek munkatervben meghatározott felelőseként elkészítik a rendezvényre vonatkozó feladattervet és tartalma szerint felelősen megszervezik azt. A megvalósításban együttműködően részt vesznek a munkatársaikkal.

A kapott feladatokat a feladatterv szerint önállóan végzik. A felmerülő problémahelyzetben igyekeznek a leoptimálisabb döntést meghozni, a szükséges intézkedést megtenni.

Emberi kapcsolataik javítására törekszenek minden szinten, a célok megvalósítása érdekében összehangolt munkát végeznek a csoportban dolgozó valamennyi felnőttel. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, **nevelés** segítő munkatársakkal.

Aktívan vesznek részt munkaközösség, szakmai csoport munkájában, rendszeresen vállalnak feladatot pályázat készítésben, intézményen kívüli szakmai kapcsolatok ápolásában. Munkaközösség tagjaként megosztják tudásukat, tapasztalataikat a nevelőtestület tagjaival, segítséget nyújtanak szakmai, módszertani kérdésekben.

A megbeszéléseken, értekezleteken szakmai felkészültségük révén határozottan, jól felépített gondolatmenettel rendszeresen nyilvánítanak véleményt. Kulturáltan, pedagógiai tényekkel megalapozottan vesznek részt szakmai vitákban, törekszenek a problémák közös megoldására. Pedagógiai tevékenységük során olyan módszerek alkalmazására törekednek, amely elősegíti a gyermekek pozitív önértékelési készségeinek megalapozását, fejleszti énképük alakulását, önkifejező törekvéseiket.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Dajka:

Tevékeny résztvevője az óvodában folyó munkának, a csoportban történő eseményeknek. Az óvoda működését segítő, nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia a kiváló óvodai neveléshez.

Az óvodai csoportokban zajló gondozó-nevelő tevékenységet gyermekközpontú szemlélettel végzi és segíti. Ismeri az óvoda alapidokumentumait és azonosul az óvodai gondozó-nevelő

tevékenység céljaival, feladataival. Ismeri az adott csoport nevelési elképzeléseit, nevelési tervét. Magatartása, beszédstílusa mintaértékű. A szülőkkel való együttműködés során betartja a megfelelő kompetencia határokat.

Pedagógiai asszisztens:

Ismeri az intézmény alapidokumentumait. Segíti az intézményben folyó pedagógiai munkát a pedagógiai program eredményes megvalósítása érdekében. Az óvodapedagógus útmutatása alapján egyéni vagy kis csoportos fejlesztést végez. Az óvodai csoportokban zajló gondozó-nevelő tevékenységet gyermekközpontú szemlélettel végzi és segíti. Magatartása, beszédstílusa mintaértékű. A szülőkkel való együttműködés során betartja a megfelelő kompetencia határokat.

7.6. Tárgyi feltételek

Intézményünk székhely óvodával és három tagintézménnyel, összesen 12 csoporttal működik. Az óvodák épületeit, udvarait, kertjeit, berendezéseit oly módon alakítjuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják és megfeleljenek testméreteiknek.

Folyamatosan gondoskodunk az udvarok és az udvarokon található játékok, eszközök korszerűsítéséről és balesetmentes üzemelésükről.

Folyamatos feladatunk, hogy az óvoda tárgyi ellátottsága megfeleljen a nevelési-oktatási intézmények kötelező eszköznormájában előírtaknak.

Törekszünk az épület, csoportszobák, udvar, azok berendezési tárgyai biztonságára, esztétikájára.

Fontos, hogy az óvoda környezete megfelelő munkakörnyezetet biztosítson valamennyi dolgozója számára. Megteremtjük a mindenkor lehetőséget a szülők fogadására.

Figyelünk arra, hogy a csoportszobák világítása, hőmérséklete, szellőzése megfelelő legyen. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás-és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül.

7.7. Tervező munka

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, előszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Kötelezően vezetett dokumentumaink az OviKrtában:

- Csoportnapló, melyet egységesen vezet valamennyi csoport.

Az óvodapedagógusok egy hetes váltásban dolgoznak, e szerint vezetik a csoportnaplót.

- Felvételi-és mulasztási napló.
- Felvételi-és előjegyzési napló.
- Törzskönyv.

- Egyéni fejlődést nyomon követő dokumentum: a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki az iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben saját kidolgozású diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk.

A dokumentumok vezetésének közös elvei:

- egymásra épülés
- rendszeresség
- folyamatosság
- tényyszerűség.

7.8. Ellenőrzés, értékelés

A belső ellenőrzés, értékelés az igazgató és az általa megbízott munkatársak feladata. A belső ellenőrzés éves terve a pedagógus teljesítményértékelési rendszer koncepciója alapján folyik.

VIII. Az óvoda kapcsolatai

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg. Az óvodánk kapcsolatrendszerének minősége nagyban befolyásolja a nevelési folyamatokat, a folyamatok szabályozhatóságát, hozzájárul az óvodáról kialakított társadalmi képhez. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával a felnőtellel és a gyermekek közös tevékenységével is kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külhoni magyar óvodákkal való együttműködésre, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

1. Gyermekek, szülők, pedagógus együttműködésének formái

A családi nevelést kiegészítve kívánjuk az eredményes óvodai neveléssel pozitívan befolyásolni a ránk bízott gyermekek személyiségfejlődését, szem előtt tartva, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Fontosnak tartjuk indokolt esetben a családi nevelésben felmerülő hiányokat pótolni, a gyermekek fejlődésében jelentkező lemaradásokat csökkenteni, a tehetséges gyerekek kibontakoztatásában segítséget nyújtani.

Az együtt nevelés fontos tényezője az óvoda és a család harmonikus kapcsolatának megteremtése a gyermekek fejlődése érdekében, mely a gyermek óvodába lépésétől elkezdődik.

Cél:

- A gyermekek derűs, békés légkörben fejlődjenek, azonos értékrend mentén.
- Az óvoda tartalmi és szervezési munkáinak, funkcióinak, az óvodai élet szokásainak megismerése.
- Az együttneveléshez szükséges információk kicserélése.
- A gyermekek egyéni fejlődésének, fejlődési módszereinek folyamatos megbeszélése.
- A szülők nevelési kultúrájának alakítása.

Elveink:

- Igyekszünk a szülőkkel való jó partnerkapcsolat kialakítására.
- Figyelembe vesszük a családok eltérő sajátosságait mindaddig, ameddig az beilleszthető az óvodai rend keretei közé.
- Nyitottságra törekszünk, örülünk az aktív szülői részvételnek.

A kapcsolattartás formái:

- Napi kapcsolattartás.
- Faliújságon rendszeres írásos tájékoztatás (csoportonként).
- Szülői értekezletek, évente három alkalommal intézményi, illetve csoport szinten.
- Nyílt napok, nyílt rendezvények.
- Fogadóórák évente két alkalommal.
- Szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kirándulások.
- Szülői szervezettel történő megbeszélések.
- A szülők érdekegyeztető, érdekérvényesítő jogainak gyakorlását minden lényeges kérdésben, tiszteletben tartjuk és igénybe vesszük.

2. Óvoda és a bölcsőde kapcsolata

Az óvodapedagógusok tájékozódnak a bölcsődében a leendő óvodások egyéni szokásairól, baráti kapcsolatairól.

Cél:

- A két nevelési szintér közötti zökkenőmentes átmenet a gyermek számára.

Elveink:

- Korrekt hangnem.

- Egymás munkájának megismerése, tiszteletben tartása.
- Folyamatos párbeszéd, rendszeres információcsere.

3. Óvoda és az iskola kapcsolata

A két intézmény közötti kapcsolat kiépítése a gyermek érdekeit szolgálja, hogy az iskolaérettséghez szükséges megfelelő képességekkel, készségekkel rendelkezzen.

Cél:

- A zökkenőmentes átmenet biztosítása.
- A gyermekek sikeres iskolai beilleszkedésének elősegítése.

A kapcsolattartás formái:

- Kölcsönös tájékoztatás.
- Látogatások, tapasztalatcserék.
- Tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlettségéről.
- Nyílt rendezvények.

4. Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata

A helyi és a környező települések közművelődési intézményeivel, szervezeteivel szoros együttműködési kapcsolatot tartunk fenn: Keresztély Gyula Városi Könyvtár; Bátaszékért Marketing Nonprofit Kft.; Rádió Antritt; Wosinszky Mór Megyei Múzeum.

Cél:

- A kultúrára nyitott, fogékony gyermek nevelése.

A kapcsolattartás formái:

- Írásos és elektronikus kommunikáció, kölcsönös tájékoztatás.
- Rendezvénylátogatások, közművelődési, média szolgáltatások igénybe vétele.

5. Az óvoda és az egészségügyi ellátás kapcsolata: védőnő, orvos, fogorvos

Az egészségügyi szolgáltatókra számítunk a következő területeken: az egészséges életmód kialakítása, a betegségek megelőzése, a személyes higiénia megteremtése.

Cél:

- A gyermekek egészséges fejlődésének segítése.
- Prevenció, a helyes ételszemlélet alakítása.

A kapcsolattartás formái:

- Évente elvégzendő szűrések.
- Ismeretterjesztő előadások tartása.

6. Az óvoda egyéb kapcsolatai

- Mikrotérségi Óvoda és Bölcsőde Intézmény-fenntartó Társulásával,
- Bátaszék Város Önkormányzatával,
- Bátaszéki Német Nemzetiségi Önkormányzattal;
- Bátaszéki Cigány Kisebbségi Önkormányzattal;
- Gondozási Központtal;
- történelmi egyházakkal;
- bátaszéki civil szervezetekkel (MORZSU, Német Nemzetiségi Tánccsoport, Bátaszéki Felvidék Néptánc Egyesület, Bátaszéki Székelyek Baráti Köre,
- Tolna Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal (Szekszárd, Augusz Imre u. 9-11.);
- Tolna Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szekszárdi Tagintézményével (Szekszárd, Kinizsi u. 1.);
- az óvodában választható tevékenységek szolgáltatóival.

IX. Az óvodai élet tevékenységformái, az óvodapedagógus feladatai

1. Verselés, mesélés

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi fejlesztésnek fontos eszköze, amely a ritmus, mozdulatok, szavak egységével a gyermekek gyermek személyiségét fejleszti.

A vers a beszéd zenei elemeire épül, játék a nyelvvel, az érdekes, szépen hangzó beszéddel. A ritmus, a kísérő mozgás, a játékosság, a hangzás, a hangulat felől fogja meg a gyermeket.

A mese, a vers az anyanyelv elsajátításának, megszerettetésének és gyakorlásának semmi mással nem pótolható lehetősége. A mese az egész napi óvodai zajban a csend szigete. Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet. A mese személyes és egyetemes, mivel jelképeivel a személyiségről, az emberi természetéről s a külső világ jelentéseiről ad tükörképet. Olyan befogadó és alkotó irodalmi tevékenység, mely során a gyermekek megismerkedhetnek a magyar és világirodalom értékes alkotásaival.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi – a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Az élőlőszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál.

A mese tárgyi világot is meglelevenítő, átlétesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

Célja:

- Az anyanyelv szépségének, kifejező erejének megismertetése, megszerettetése.
- A népmesék, a népi mondókák és hagyományok segítségével olyan értékek közvetítése, amely az anyanyelvi kultúra megőrzését és a saját kulturális identitás kialakulását segítik.
- A biztonságos önkifejezés megalapozása.
- Az irodalmi érdeklődés felkeltése, a könyv iránti szeretet kialakítása.

Feladata:

- A magyar és világirodalmi művek megszerettetése.
- Irodalmi művek feldolgozása dramatizálással, bábozással.
- A pozitív személyiségjegyek megerősítése.
- Aktív és passzív szókincsbővítés.
- Belső képteremtésre tanítás.
- Érzelmek feldolgozása.

Módszertani alapelveink:

- Ne múljon el nap mesélés, verselés nélkül.
- Legyen az élő vers és mese természetes.
- Törekedjünk arra, hogy csak nyelvileg tiszta és értékes mesét, verset halljanak a gyerekek. Elsősorban a magyar népköltészet és a népmese világából merítsünk.
- Tudatosodjon bennünk: minél kifejezőbb hanglejtésünk, artikulációnk, annál intenzívebbé válik a gyermek belső képalkotása.
- Tudásunk naprakész, előadásmódunk szemléletes legyen.
- Tartsuk szem előtt, hogy az ismétlések gyakorisága én-erősítő a gyermekek számára.

Nevelési-képességfejlesztési feladatok:

- Szép magyar beszédre nevelés.
- Szókincsbővítés.
- Beszédmotoros készségek fejlesztése.
- Beszédkedv, beszédkészség, beszédkultúra fejlesztése.
- Érzelmek, érzelmi biztonság fejlesztése.
- Megfelelő viselkedésformák fejlesztése.
- Kapcsolatteremtő képesség fejlesztése.
- Érzékelés - hallás, beszédhallás - emlékezet, figyelem, képzelet, fantázia fejlesztése.
- Artikulációs tisztaság, auditív emlékezet, ritmus, verbalitás fejlesztése.

A vers, mese kapcsolata a nevelés más területeivel:

- Az **anyanyelvi neveléssel**, mert az irodalom közege a nyelv, a gyermek a mesélés, a vers mondogatása alkalmával készen kapott szép szöveget hallanak, az óvónői beszédminta alapján csiszolódik kiejtésük, gyarapodik szókészletük.
- Az **érzelmi neveléssel és szocializációval**, mert emberi kapcsolatokat tanít, mélyíti az önismeretet. A népi mondókáknak fontos szerepük van az érzelmi kötődés megszilárdításába, a népmesék világleképe teljes világmagyarázat.
- Az **erkölcsi neveléssel**, mert a népmese segíti az emberi érintkezés alapvető viselkedési szabályainak (tisztelet, szeretet, megbecsülés, elfogadás, együttélés, stb.) megismerését, általa fejlődik a gyermek normarendszere.
- A **zenével, az énekkel**, mert ugyanabból a forrásból merítenek.
- A **vizuális tevékenységgel**, mert a gyermek a mese-, és versélményét ábrázolás és barkácsolás során újra megjeleníti.
- A **játéktevékenységgel**, mert a mesei élmények által gazdagodik fantáziájuk a játéktevékenységük színesítését is eredményezi.
- A **mozgással**, mert a mozgásos játékok során fejlődik a gyermek mozgáskoordinációja, egyensúlyérzéke, térérzékelése.
- Az **érzelmi fejlesztéssel**, mert mesehallgatás közben alapvető érzelmeket él át.

Programunkban kiemelt szerepet kapnak:

A természeti jelenségekhez, a növényekhez, állatokhoz, évszakokhoz, ünnepekhez, néphagyományokhoz, a mindennapi környezet jelenségeihez kapcsolódó mondókák, versek, mesék, történetek, amelyek valós képeket nyújtanak és kiválóan szolgálják az erkölcsi nevelést.

Az óvodapedagógus feladata:

- Irodalmi ízlésformálás.
- Mindennapi irodalmi élmény biztosítása.
- A könyv és az irodalmi művek megismertetése, megszerettetése.
- Az irodalmi befogadó tevékenységek biztosítása.
- Alkotó tevékenységre ösztönzés.
- Az óvodán kívüli irodalmi élmények biztosítása (színház, bábszínház).
- Hatásos előadásmód.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen és örömmel ismételtetik a verseket, ritmusokat.
- Egyénenként vállalkoznak a mesék, versek, mondókák elmondására.
- Várják, igénylik a mesehallgatást, maguk is segítenek a mesemondás feltételeinek kialakításában.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak saját, illetve kisebbek örömére.
- Élményeiket vizuálisan is megjelenítik.
- Megjegyzik és emlékezetből felidéznek a megismert mondókákat, meséket, verseket.
- A folytatásos mesék szálait össze tudják fűzni.
- Szeretik és óvják a könyveket.
- Szókincsük, kifejezőmódjuk jelentősen gazdagodik az irodalmi élmények hatására.
- Képesek erkölcsi ítéletek megfogalmazására.
- Szívesen hallgatnak koruknak megfelelő irodalmi műveket.

2. Ének, zene, népi játék, tánc

Az „Így tedd rá!” módszer alkalmazásával az énekes játékok, mondókák átszövik a mindennapokat.

Az óvodás gyermekek tevékenységei sorában fontos szerepet tölt be a zenei nevelés.

A zenei nevelés elsősorban a művészeti nevelés körébe tartozik, az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre. Felkelti a gyermek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését és esztétikai fogékonyságát. Hatására a gyermek szeret énekelni, játszani, dúdolgatni, szívesen hallgat zenét. A népdalok és komponált gyermekdalok éneklése közben fejlődik hallása, éneklési készsége, ritmusérzéke, harmonikus szép mozgása.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez köthet.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célja:

- Gyermek zenei kultúrájának megalapozása, a néphagyományok megismerése.
- Az ének és zene megszerettetése, zenei érdeklődés felkeltése.
- Zenei készségek, képességek kialakítása, fejlesztése.
- A közös éneklés, játék örömeinek átélése.
- Egymáshoz való pozitív viszonyulás fejlesztése.
- Zenei „anyanyelv” megalapozása.
- Mozgáskultúrájuk fejlesztése.

Feladata:

- A zenei élmény serkentőleg hasson a gyermekek alkotókedvére.
- Bővüljön a zenei emlékezetük, képzeletük.
- A zene hatására esztétikusan formálódjon mozgásuk, mely elősegíti a koordináltságot.
- Az óvodai zenei nevelés során minta legyen az élményszerű bemutatás.
- Felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.
- Improvizáció fejlesztése.
- Hagyományok megismertetése a népi játékokon, mondókákon keresztül.
- Rendszeres lehetőség biztosítása a zenehallgatás élményének átélésére.

Tartalma:

- Az óvodai énektanítás anyagát- a mondókákat, énekes játékokat- a magyar gyermekjáték-hagyomány anyagából merítjük és a népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
- Felhasználjuk a népművészeti értékű, magyar népzenei sajátosságokra épülő komponált gyermekdalokat is.
- A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
- Egyaránt fontos a tiszta éneklés, a hangszeres játék és esetenként a gépi zene a zenehallgatás során.

- Olyan dalok, mondókák hangozzanak el, melyet az óvodapedagógus szívesen ad át, ez teszi hitelessé, közvetlenné az előadást, és kíváncsiságot az elsajátítást. A zenei nevelés anyaga elsősorban Forrai Katalin: Ének az óvodában c. könyvéből, valamint Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában c. művéből kerül ki, továbbá más, híres zeneszerzők művei is felhasználásra kerülnek.
- Lehetőség szerint a helyi énekes játékok felkutatása és beépítése.

Fejlesztendő képességek:

- éneklési készség,
- zenei hallás,
- ritmusérzék,
- mozgáskészség,
- zenei formaérzék,
- zenei emlékezet,
- zenei alkotókészség,
- zenei befogadó készség,
- tánclejátékok,
- szem-kéz koordináció (taps, hangszerek)
- tér „bemozgása”, térformák

A megvalósítás formái:

- Spontán tevékenységekben a gyermek, vagy az óvónő kezdeményezése alapján.
- Tervszerű és kötetlen foglalkozás keretében.
- Szervezett, érzelmileg telített foglalkozás keretében.

Kiemelt szerepet tulajdonítunk a közös éneklésnek, közös énekes játékoknak, a jó zenei légkörnek, az óvodai élet tevékenységformáit átszövő zenei nevelésnek, zenei örömök nyújtásának. Tudatosan keressük a differenciált fejlesztés, az egyéni éneklési, zenei készségfejlesztés lehetőségeit, nevelési szituációit.

Az óvodapedagógus feladata:

- A megfelelő zenei anyag kiválasztása.
- Megfelelő feltételek biztosítása.
- Zenei ízlésformálás.
- Zenei élmény nyújtása.
- Önkifejezési lehetőségek biztosítása.
- Pontos ének és játéktanítás, zenei feladatok megvalósítása.
- Zenei érdeklődés felkeltése.
- Eszközök helyes használatának elsajátíttatása.
- A dalok a gyermeki hanghoz igazodó hangmagasságban való bemutatása.

A fejlettség várható eredményei óvodáskor végére:

- Felismerik a magas és mély éneklés közötti különbséget, alkalmazni tudják.
- Tudják az ismert dallamok felfelé, lefelé haladó irányát, éneklés közben térben, kézzel mutatják.
- Tisztán énekelnek vissza (kétszer 2/4 ütemben) változatos dallamritmusokat.
- Ismerik a halk és hangos közötti különbséget, ének, taps, beszéd során alkalmazni tudják.
- Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről, sajátos motívumokról.
- Képesek dallambújtatásra több motívumon keresztül, hangszínek finom eltérésének megkülönböztetésére, zörejen, beszédhangon egyaránt.
- Felismerik néhány hangszer hangját, ismerik megszólaltatási módját, ütőhangszereket használnak.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, jól ismert mondókákat, dalokat jellegzetes ritmusuk alapján felismernek, szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak.
- Megérzik és mozgással a térben is szemléltetik a zenei motívum hosszát.
- Összehasonlítják, és mozgással is bemutatják a normál tempónál lassabbat és gyorsabbat, a tempókülönbségeket más fogalompárokkal is összekapcsolják (halk-hangos, magas-mély).
- Egyöntetűen körbejárnak, szép testtartással, kézfogással, az egyszerű játékos táncos mozdulatokat szépen megformálják, térformákat alakítanak ki.
- Próbálkoznak énekes dallamrögtönnéssel.
- A bemutatott élőzenét figyelmesen hallgatják.
- Körülbelül 10 dalt olyan biztonsággal énekelnek egyénileg is, hogy elkezdni is tudják. Szép kiejtéssel énekelnek, tudnak dúdolva, zümmögve vagy egyszerű szótagokkal is énekelni.

3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Ez egy összetett, sokszínű nevelési terület, mert magában foglalja a rajzolást, festést, a mintázást, konstruálás, építés, képalakítás a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlődésének. Olyan önkifejezési forma, melyen keresztül a gyermekek a világról kapott, a befogadott és átélt élményeket a külvilág számára különböző technikák segítségével kivetítik. A vizuális nevelés egy komplex, összetett nevelési terület, mely során a gyermek anyagokkal, eszközökkel, technikai eljárásokkal találkozik, tapasztalatokat gyűjt és ez által sokoldalúan fejlődnek készségei, képességei. Az alkotás öröme mindig örömmel, sikerélménnyel párosul. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. **Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.**

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Célja:

- Az ábrázolás örömeinek kialakítása.
- Élmény- és fantáziavilágának szabad, képi önkifejezésére ösztönzés.
- Tér-, szín-, formaképzet gazdagítása.
- Önkifejezés valóra válása.
- Vizuális észlelés, emlékezet, képzelet, képi gondolkodás pontosabbá tétele.
- Szép iránti nyitottság, igényesség kialakítása.

Feladata:

- Vizuális készségek, képességek fejlesztése.
- Kreativitás, esztétikai fogékonyság, alkotókészség, önállóság fejlesztése.
- Íráshoz szükséges mozgáskoordinációk, szem- kéz koordináció fejlesztése, sík- és térbeli tapasztalat bővítése.
- Népművészeti motívumok megismertetése, esztétikai érzék fejlesztése.

Fejlesztendő képességek:

- Esztétikai érzékenység, élménybefogadási képesség.
- Szem- kéz koordináció, finommotorika.
- Megfigyelő és koncentráció képesség.
- Forma, arányérzék, síkban, térben való tájékozódó képesség.
- Vizuális emlékezet és képzelet.
- Ritmusérzék, monotónia tűrés.
- Képi- logikai- alkotó képesség.
- Belső látás, színérzék.
- Kooperációs képesség.
- Igény az alkotásra, önkifejezésre.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése (állandó hely, megfelelő időtartam, eszköz biztosítása az egész nap folyamán).
- A hagyományos óvodai ábrázolás eszközeinek és technikáinak használata mellett a hagyományörző technikák, eszközök megismertetése.
- Élménynyújtás, vizuális tapasztalatok gyűjtése az életkornak megfelelően (kiállítások, múzeumok látogatása stb.)
- Esztétikus környezet megteremtése, kialakítása.
- A sajátos gyermeki látás és kifejezőmód, az alkotókedv biztosítása.
- Az ábrázoló eszközök használatának elsajátítása, változatos technikák bemutatása, megtanítása.
- A vizuális és kommunikációs tevékenységek összehangolása.
- Alkotó légkör kialakítása az ábrázolás iránti kedv és érdeklődés fenntartására.

- Igény kialakítása az alkotásra.
- A gyermekek által használt minőségi eszközök elérhető közelségbe helyezése a szabad választás és hozzáférés biztosítására.
- Az elkészült alkotások mások számára megtekinthetővé tétele.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyerekeknél, tehetségfejlesztés, hátránykompenzálás.

A fejlettség várható eredményei óvodáskor végére:

- Szívesen, saját kezdeményezésre ábrázoljon.
- Készség szinten használja az eszközöket.
- Képzalkotásban egyéni módon jelenítse meg élményeit, elképzeléseit, ötleteit.
- Becsülje meg mások alkotásait, a közös kompozíciókat.
- Legyen képes önálló és kollektív alkotómunkára.
- Szívesen alkalmazza a képi kifejezés eszközeit.
- Változatosan használja a színeket, árnyalatokat.
- Kialakul térben, síkban a helyes tájékozódása.
- Formálódik a gondolkodása, esztétikai értékrendje, gazdagodik érzelmvilága.
- Jellemzővé válik a részletezés, formagazdagság, díszítőelemek használata.
- Képes megfigyeléseinek új kombinációkban való alkalmazására.
- Kialakul az íráshoz szükséges finommotoros mozgása, lendületes vonalvezetése, biztos kézmozgása.
- Készség szinten bánt a tevékenységekhez szükséges eszközökkel.
- Képes a reprodukálásra.

4. Mindennapos mozgás

A mozgásigény alapvető szükséglete az óvodáskorú gyermeknek, ezért a mozgás átszövi a napi tevékenységeinket. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok **spontán és szervezeti mindennapos** alkalmazása kedvezően hat a kondicionális képességek közül különösen az erő és állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők: a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység, b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, c) szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

Célja:

- Mozgás iránti igény felkeltése és megszerettetése.
- Mozgástapasztalatok bővítése.
- Összerendezett, fegyelmezett nagy – és kismozgások kialakítása.
- Harmonikus, szép mozgás fejlesztése.
- Fizikai állóképesség, erőnlét, koordináció fejlesztése.
- Személyiségük akarat tényezőinek fejlesztése, önbizalom növelése.

Feladata:

- A gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése.
- Motoros képességek fejlesztése.
- Helyes testtartás kialakítása.
- Nagymozgások, finommozgások, egyensúlyérzék fejlesztése.
- Vízhez szoktatás.
- Szociális képességek fejlesztése mozgáson keresztül (szabálytudat, feladattudat, együttműködés, tolerancia, társakhoz való alkalmazkodás).
- Vázizomzat erősítése.
- Teljesítő és teherbíró képesség növelése.

Fejlesztendő képességek:

- Kondicionáló képességek
 - erő
 - gyorsaság
 - állóképesség
 - ügyesség
- Koordinációs képességek
 - egyensúlyérzék
 - téri tájékozódó képesség
 - mozgásérzékelés (kinesztetikus érzékelés)
 - ritmusérzék
 - reakció képesség
- Kooperációs képességek

Szervezeti keretei:

1. Spontán, aktív szabad játéktevékenységben végzett mozgás

A szabadidőben végzett mozgások során tudatosan kialakított környezetben, kötetlen formában játszhatnak a gyermekek. Szabad levegőn való játékos mozgások lehetőségének biztosítása eszközzel, vagy eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában. **A komplex testmozgások**

beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.

2. Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés

A mindennapos mozgás beiktatása a gyermekek napirendjébe. Ez a mozgás frissíti őket és elősegíti mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését. A játékos mozgásoknak megfelelő hely biztosítása a csoportszobában vagy az udvaron. E tevékenységben helyet kap a preventív formában végzett láb- és tartásjavító torna. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

3. Szervezett mozgásos tevékenység

A mozgásfoglalkozások az óvodapedagógus által tervezett, szervezett tevékenységek. A mozgás előtt a gyermekek átöltöznek kényelmes ruhába, tornacipőbe. Az életkori sajátosságoknak megfelelően összeállított anyagban, változatos formában, változatos eszközökkel végeznek különböző fejlesztő gyakorlatokat. Ezen gyakorlatok összeállításában figyelembe vesszük, a tematikus tervbe beépítjük az „Így tedd rá!” módszer elemeit.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az óvodai nevelés minden napján a csoportban vagy szabad levegőn mozgásos játékok, tevékenységek, mozgáslehetőségek biztosítása.
- Balesetmentes hely, megfelelő idő biztosítása.
- Változatos, esztétikus eszközök és kézi szerek biztosítása szabad játék és a foglalkozások alatt.
- Mozgás iránti igény felkeltése, új mozgásformák elsajátításának ösztönzése, gyakoroltatása.
- Szabályok betartása, szabálytudat kialakítása.
- Fizikai állóképesség, erőnlét és koordináció fejlesztése.
- A mozgásos tevékenységekhez kapcsolódó kifejezések megismertetése.
- Összerendezett, harmonikus mozgás kialakítása pozitív megerősítéssel, ellenőrzéssel, hibajavítással.
- A gyermekek egyéni képességeinek és aktuális állapotának megfelelő differenciálás, testi fejlődéséhez igazodó terhelés.

- A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése: járás, futás, ugrás, támaszok, függések, egyensúlyozás, dobás.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szeretik és igénylik a mozgást.
- Szervezetük edzetté válik.
- Ismerik a gyakorolt mozgásformák elnevezését, eszközök nevét, megértik a feladatok tartalmát, a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket.
- Mozgásuk összerendezett, egyensúlyérzékük kialakul, nagymozgásuk fejlett, finommozgásuk kialakul.
- Megértik és betartják a szabályokat, kialakul egészséges verseny – és csapatszellemük.
- Ismerik az irányokat, téri tájékozódásuk biztonságos.
- Az iskolához szükséges erő, állóképesség, valamint helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakul.
- Testtudatuk kialakul.
- Akarati tulajdonságaik kialakulnak: fegyelmezettség, bátorság, kitartás, küzdeni tudás, a vereség elviselése.
- Saját és társak testi épségére képesek vigyázni.

4. Vízhez szoktatás

A nagycsoportosok úszás oktatását külsős pedagógus végzi. Heti rendszerességgel, az év elején elkészített beosztásban kísérik át az uszodába a gyerekeket óvodapedagógus és pedagógiai asszisztens kollégák.

Középső csoportosok vízhez szoktatását megfelelő végzettségű óvodapedagógus munkatársunk látja el. Heti egy alkalommal, tematikus terv szerint végzi ezt a feladatot.

A vízhez szoktatás, úszás oktatás célja:

- Az egészséges életmódra nevelést megalapozása.
- Új sportolási módra lehetőséget teremtünk óvodásainknak.
- Megismertetjük a gyerekekkel a számukra eddig ismeretlen, a víz szokatlan hatásaival, a vízben való mozgás törvényszerűségeivel.
- A vízben tartózkodáshoz való pozitív viszony kialakítása.

A vízhez szoktatás feladata:

- A gyakorlatok és a játékok nehézségi fokának csoportonként differenciálással való meghatározása.
- A gyerekek egyéni képességeinek figyelembe vétele eredményezi a gyerekek sikerélményhez juttatását.
- Játékos vidám hangulattal, dicsérettel, biztatással a félelem leküzdése és ezzel bátorságra nevelés.

- Az önbizalom és a reális önbecsülés megalapozása és fejlesztése.

5. Kosárlabda foglalkozás

A nagycsoportosok kisebb csoportjával, heti rendszerességgel, az óvoda tornaszobájában foglalkozik két óvodapedagógus munkatárs, akik megszerezték a megfelelő képzettséget a foglalkozások megtartásához.

A foglalkozások célja:

- Az egészséges életmódra nevelés megalapozása.
- Bevezetés a kosárlabda sportághoz kapcsolódó játékos-, labdás mozgásformába.
- Lehetőséget teremtünk új sportolási módra a gyerekek számára.

A kosárlabda foglalkozások feladata:

- Utánpótlás biztosítsa a szakosztály számára.
- Alapvető gimnasztikai (labdával és más tornaszerrel végrehajtott) gyakorlatok, gyakorlatsorok elsajátítása.
- A nagymozgásoktól a finomabb, kisebb, precízebb mozgásformák irányába történő fejlesztés.
- Testséma-érzékelés finomítása, jobb-bal irányok elsajátítása. Figyelem és koncentrációfejlesztés, szabályértés. Óvodai testnevelési játékokkal való megismerkedés.

5. A külső világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés, a környezettel való kapcsolat az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, **az összefogás**, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Célja:

- A gyermekek tapasztalatszerzésének elősegítése a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi és téri viszonyairól, amely az életkornak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükséges.
- A gyerekekben alakuljanak ki a környezettudatos gondolkodáshoz, viselkedéshez szükséges készségek és jártasságok.
- Érzelemgazdagítás a természethez kapcsolódó hagyományörző tevékenységekkel.

Feladata:

- A gyerekek szerezzenek minél több és sokoldalúbb tapasztalatot, élményt az őket körülvevő természeti - emberi - tárgyi környezetről, önmagukról.
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti és társadalmi környezethez, a későbbi matematikához olyan tevékenységek által, melyekben megélhetik, felfedezhetik, ráatalálhatnak a tudás örömeire.

A tartalma, konkrét tevékenységformái:

- Valamennyi témakör feldolgozása, a tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása által, **az ismeretek rendszerezése a témák végén.**
- A valóság felfedeztetése, a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosításával, konkrétumok megtervezésével.
- Változatos tevékenységek szervezése, amelyek lehetővé teszik a személyes megtapasztalást, vizsgálódást, kötetlen szemlélődést és a kötött szempontok alapján történő megfigyelést.
- A gyerekek kíváncsiságára, megismerési vágyára építve a képességek, és akarati tulajdonságok komplex módon történő fejlesztése.
- Átgondolt, tudatos előkészítéssel, alapos, körültekintő lebonyolítással a kirándulások, helyszíni foglalkozások megszervezése, a megismerési módok legmegfelelőbb helyszíneinek megkeresése az óvoda szűkebb és tágabb környezetében.
- A gyermekek elemi ismereteinek bővítése önmagukról és közvetlen környezetükről,
- a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeinek bemutatása, megismertetése, megszerettetése és védelme.
- A spontán adódó és a szervezett megfigyelések lehetőséget adjanak a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Jeles napok eseményeinek, tevékenységeinek megismertetése.
- A népi kultúrából átvett szokások tetszés szerinti megismertetése, gyakorlati megvalósítása.
- Matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek bővítése, azok tevékenységekben való alkalmazása – mennyiségi, alaki, méret és téri viszonyok felismertetése, fejlesztése, ok-okozati összefüggések megláttatása.
- Gyermekek ítélőképességének alakítása.
- A gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartás alakítása, olyan környezetvédelmi szokások, **amelyek meghatározzák a környezetbarát életmódot, a fenntarthatósági szemléletformálást**

Témakörök a külső világ tevékeny megismerésében:

1. Társadalmi környezet

- család

- óvoda tárgyi környezete
- emberek élete (mesterségek, foglalkozások)
- hagyományok, ünnepek

2. Épített környezet és társadalom

- óvoda és környéke (utca, bolt, játszótér, könyvtár)
- közlekedés
- művészeti értékeink

3. Természeti környezet

- évszakok – jellemző jegyek, körforgás
- idő – napszakok, napok, hét, hónapok
- időjárás változásai és hatása az emberekre, állatokra, növényekre
- a környezet élettelen elemei
- égitestek – bolygók, csillagok
- növények és gondozásuk
- állatok
- környezet színei
- az emberi test
- természet és környezetvédelem

Óvodai szintű tevékenységek:

- hagyományápolás, ünnepeink (Mihály-nap, Márton-nap, Mikulás, karácsony, farsang, téltemetés – kisleégetés, március 15., Trachttag)
- egészségvédelem, egészségmegőrzés (egészség hét, sportnapok)
- szelektív hulladékgyűjtés

A külső világ megismerését segítő tevékenységek:

- folyamatos és alkalmi megfigyelések
- séták, kirándulások
- múzeum-, kiállítás látogatások
- elemi kísérletezgetések
- barkácsolás sokféle anyaggal és technikával
- különböző játéktípusok (szabály-, kártya-, tematikus-, verseny-, szimulációs-, csapat-, érzékelő játékok)
- játékos munkajellegű feladatok (sütés, főzés, kerti munkálatok)
- keresések, gyűjtések, válogatások, rendezések, csoportosítások, kirakások, építések

Óvodapedagógus feladatai:

- Elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

- Inger gazdag környezetet, élményorientált, cselekvésen alapuló, több érzékszervre ható megismerés biztosítása, ahol lehetőség van a megfigyelésre, tapasztalatszerzésre, tevékenységre.
- Építsen a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára.
- Viselkedése, tettei példát mutassanak a környezettudatos életmód szokásainak elsajátításához.
- Teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek az ismereteit valós természeti környezetben szerezzze meg.
- Sokrétű, komplex képességfejlesztés biztosítása.
- A „Gyertek számországba, menjünk iskolába!” képességfejlesztő módszer alkalmazása, a tematikus tervben történő megjelenítése.

A fejlettség várható eredménye óvodáskor végére:

- Életkoruknak megfelelő szinten ismerik az őket körülvevő természeti - emberi - tárgyi környezetet, önmagukat, saját adataikat: nevüket, születési idejüket, szüleik nevét, lakcímüket.
- Ismerik a környezetükben található intézményeket, közvetlen környezetük tárgyait, használati eszközeit.
- Ismerik az évszakokat, azok jellemző jegyeit, a hét napjait, a napszakokat, azok sorrendjét; felismerik az évszakok és az időjárás összefüggéseit.
- Ismerik a környezetében élő növényeket, jellemző tulajdonságait, azok gondozását és védelmét.
- Ismernek a zöldségeket, gyümölcsöket, megkülönbözteti őket egymástól.
- Felismerik és rendszerezik az állatokat (élőhely, élelem, életmód, és jellemző tulajdonságok).
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.
- Ismernek közlekedési eszközöket, és a közlekedésben rejlő veszélyeket.
- Rendelkeznek elemi mennyiségi ismeretekkel, 10-es számkörben megszámlálnak tárgyakat, műveleteket végeznek.
- Tudnak számlálni, összehasonlítani, szétválogatni, sorba rendezni mennyiség, méret, forma, szín szerint.
- Megnevezik testrészeiket, érzékszerveiket, azok funkcióit, megkülönböztetik a jobb és bal irányt.
- Ismerik az alapvető viselkedési szabályokat (kérés, köszönés).
- Ismernek és azonosulnak a helyes környezet- és természetvédő magatartással és szabályokkal.

6. Német nemzetiségi kétnyelvű nevelés

Alapelveink:

Arra törekszünk, hogy minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció. A rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel segítjük az utánpótlás alapuló nyelvelsajátítást. A nemzetiség kultúra kincséből és a német nyelvterületről származó kiadványokból tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezzük meg a nyelvelsajátítást. A kialakult nyelvi helyzetektől függően rugalmasan alakítjuk ki csoportjaink heti és napirendjét.

A gyermekek fejlesztésében kiemelten kezeljük a nemzetiségi kultúra értékeit.

Célja:

- A nemzetiségi kultúra ápolása.
- A nemzetiségi nyelvhez való pozitív viszony kialakítása és a hagyományok ápolása, különösen a mese, vers, az ének és az ábrázolás által.
- A különbözőség tiszteletének és elfogadásának eredményeképpen a kölcsönös együttműködés kibontakoztatása a játékon és a különböző érzelmek gazdag, életkornak megfelelő hagyományokat ápoló tevékenységeken keresztül.

Feladata:

- Nemzetiségi nyelvi környezet biztosítása a gyermekek számára.
- Ápolni és átörökíteni a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat.
- Felkészíteni a gyermekeket a nemzetiségi nyelv tanulására.
- Segíteni a nemzetiségi identitástudat kialakítását a családokkal együtt.

A nemzetiségi kultúrához kötődő szokások, hagyományok ápolása:

Célunk:

- A német nemzetiség hagyományait, kultúráját, nyelvét-különös tekintettel a bátaszéki hagyományokra- már óvodás korban megismertetni, ápolni és tovább örökíteni.
- Lakóhelyünk környékén fellelhető nemzetiségi hagyományok megismertetésével, bemutatásával nemzetiségi szemlélet kialakítása a gyermekekben.
- Ezt szolgálja a nemzetiségi csoportok öltözőiben található sarok/polc, melyen régi használati tárgyak, eszközök és ruhák találhatók. Tartalmát próbáljuk folyamatosan bővíteni.
- Óvodánkban nemzetiségi hagyományőrző táncstudás megalapozása folyik.
- A tehetséggondozó táncműhelyünket két korcsoportban működtetjük középső illetve nagycsoportos korú gyermekekkel. A tehetségek kiválasztásában kérjük a többi nemzetiségi csoportban dolgozó pedagógus segítségét is. A tehetséggondozó műhely célja a táncstudás megalapozása, a nemzetiségi zene, tánc megszerettetése.
- A nemzetiségi tánccsoportot szakképzett táncoktató óvodapedagógusunk vezeti, heti egy alkalommal. Résztvevők elsősorban a nagyobbak.
- A foglalkozások célja a népi játékok, dalok, elemi tánclépések megtanulásával a néphagyományok felelevenítése, megőrzése, tovább élésének biztosítása.

- A gyerekek ismerjék meg a nemzetiség viseletét, azok elnevezését.
- Lehetőség szerint részt veszünk a környékben szervezett német nemzetiségi tánctalálkozókon, bemutatókon.

Tevékenységekben megvalósuló nyelvhasználat:

Játék:

A játék az óvodáskorú gyermek elsődleges tevékenysége. Az óvodáskorban ezt a játékos kedvet használjuk ki, ezt állítjuk a középpontba azzal a céllal, hogy igen magas szintű „nyelvelsajátítási” készségüket aktivizáljuk, minden iránti fogékonyságukra támaszkodjunk.

Az óvodáskorú gyermekek igen fogékonyak mindenre, így magára a nyelvre is. Élvezetet jelent nekik a kiszámolók, énekek, játékok reprodukálása. Ezeket szinte észrevétlenül, játék közben, önkéntelenül jegyzi meg. A gyermekek szívesen artikulálnak, így szinte játszva utánozzák a hangokat, hangkapcsolatokat, a beszéd dallamát. Így a helyes kiejtés, a mondatok hanglegjtése könnyen rögzül.

Mindebből következik, hogy a játékot tekintjük a nyelvi nevelés legfőbb színterének.

Vers, mese:

A gyermek örömet talál a ritmusban, rímben, ezért a mindennapjainkat a vers és mese átszővi. Rövid verseket, mondókákat tanulunk a gyermek életkori sajátosságainak megfelelően.

Arra törekszünk, hogy a verseket, mondókákat a nemzetiség kultúra anyagából merítsük. A mondókákat és verseket mindig mozgás kíséri.

A mesének állandó helye van a napirendben. Általában képekkel, bábokkal kísérik a német mesét, amit megelőz a magyar megfelelője. A gyermekek kívánságára ezeket többször is elmeséljük.

A leporellókat, az anyaországból érkezett egyszerűbb, rövid képeskönyveket nem meséljük el előtte magyarul. A képeskönyvek megszemélyesítik a hallott történetet, és ez által érthetővé válik.

Olyan meséket választunk, amik nyelvileg egyszerűek és könnyen érthetők.

Ének, zene:

Az ének az egész napunkat átszővi, játék, ábrázolás közben szívesen éneklünk.

A német dalanyagot a nemzetiség kultúra anyagából merítjük, ezeket mozgással is kísérik.

A német énekfoglalkozások során megismertetjük a gyermekekkel az alapvető zenei fogalmakat, ezeket folyamatosan alkalmazzuk.

Sokszor használunk hangszereket, esetenként ezek német nevét is.

Megismertetjük őket a nemzetiség táncával is, az egyszerűbb lépéseket, fogásokat a gyermekek szívesen utánozzák.

A zenehallgatás anyagát is mindig a nemzetiség népdalaiból választjuk.

Ábrázolás:

A gyermekek játékidő alatt is szívesen rajzolnak, lerajzolják élményeiket, családjukat. Az ábrázolás a gyermek legfőbb kifejezési eszköze, ehhez nyújtunk technikai segítséget. Ezt a segítséget – a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez képest – a nemzetiség nyelvén adjuk.

Az anyagokat, amivel dolgozunk, megnevezzük németül, így a gyermek aktív szókincsét fejlesztjük.

Törekszünk arra, hogy minél több népművészeti tárggyal, alkotással ismertessük meg a gyermekeket, esetleg ezek motívumkincsét használják fel saját alkotásuk elkészítésénél.

A külső világ tevékeny megismerése:

Legfőbb célunk, hogy a gyermek tapasztalati úton minél több aktív nyelvi ismeretet gyűjtsön az évszakokról, állatokról, növényekről, emberekről, körülöttük lévő környezetről, matematikai ismeretekről. Így a tapasztalás, emlékezés és a megértés folyamataiban aktív szókincsük gyarapodik.

Igyekszünk megismertetni őket a lakóhelyükön lévő nemzetiségi intézményekkel (a Tájházban lévő német nemzetiségi szoba).

Tapasztalati úton szerzünk a gyermekekkel együtt ismereteket a nemzetiségre jellemző tevékenységekről, így pl. a szüretről.

Törekszünk arra, hogy minél több tárgyi emléket gyűjtsünk és ismertessünk meg a gyermekekkel, esetleg ezeket helyezzük el a csoportszobában.

Megismertetjük őket a nemzetiségi viselettel, ezt az óvodai ünnepeken, fellépéseken viselik is a gyermekek.

Mozgás:

A mindennapos mozgás során az érdekes és örömteli testgyakorlatok igényt ébresztenek a gyermekekben a rendszeres mozgás iránt. A célirányosan felépített gyakorlatok fejlesztik a gyermekek motorikus képességeit, mint pl. az erő, kitartás, gyorsaság.

A mindennapos mozgás a gyermekek életkorának megfelelően német nyelven folyik, szemléltetéssel, a gyermekekkel együtt tornázva. A gyermekek szókincse tovább fejlődik, gyarapodik a mozgásos játékok során is.

Munka:

Munka jellegű tevékenységeknek nevezzük azokat a képességeket, amelyeket a gyermek – életkori sajátosságainak megfelelően – megtanul és alkalmaz a mindennapi óvodai életben. Ezek a cselekvések nehezen elválaszthatók el a játéktól. Ezeket, a tevékenységeket rendszeresen gyakoroljuk.

Az óvónői utasításokat a gyermekek – saját fejlettségi szintjükhöz megfelelően – németül kapják a tisztálkodás, az öltözködés, a rendrakás és az asztalterítés során.

Tanulás:

Óvodás korban a játék és az ismeretszerzés szoros kapcsolatban áll; a játék egy fontos lehetősége az ismeretszerzésnek, közös alapokra lehet visszavezetni őket.

A következőképpen szervezzük meg a nemzetiségi csoportban:

- a szabad játék alatt a megfelelő feltételek között,
- az óvónői viselkedésmód, mint modell,
- a spontán, szituatív, mikro csoportos tevékenységek alatt.

A gyermek óvodába kerülésének első pillanatától fogva találkozik a német nyelvvel, így kialakul a hallásértés. Majd a játékban és a foglalkozások alatt olyan lehetőségeket nyújtunk, amelyek a nyelv megismerését szolgálják. Ebben a folyamatban jól artikulált kiejtésünk, a beszédmagatartásunk, a nyelvtanilag helyes beszédünk játszik nagyon fontos szerepet. Minden tevékenységformánál a szituatív és cselekményközpontú tanulás áll a központban.

Év végére elérendő sikerkritériumok:

Kiscsoportban:

A tanév végére a gyermekek képessé válnak egyszerű kérdésekre egyszerű válaszokat adni; a „Mi ez?” kérdésre megneveznek a környezetükben található tárgyakat.

A nyelvi gyakorlatok a szókincsbővítést, a mondat szerkezetek stabil rögzítését, a helyes kiejtést és beszédkészség fejlődését segítik elő.

Az év során alkalmazott nyelvi feladatok a következő célokat szolgálják:

- megérteni, mit mond az óvónő németül,
- udvariassági formákat alkotni (kérem, köszönöm, egészségedre),
- napszaknak megfelelő köszönés,
- a legtöbb hangot helyesen kiejteni.

Szókincs bővítés:

A kiscsoportban a gyerekek 30-40 új szót és kifejezést ismernek meg. Ezek élőlények, tárgyak és tevékenységek nevei, melyek a mindennapi élethez kapcsolódnak:

- óvodai jelek,
- családtagok,
- játékszerek,
- állatok,
- ruházat,
- alapszínek.

Megismernek 3-4 mondókát, 4-5 gyermekdalt, táncot és 2-3 rövid mesét.

A nap folyamán az óvónő lehető legtöbbször alkalmazza a német nyelvet, hogy a szókincs biztossá váljon.

Bármely tevékenységben, úgymint játék, tisztálkodás, étkezés, séta, testápolás. Az óvodai élet számtalan alkalmat teremt a német nyelv gyakorlására, melyet az óvónő ki is használ.

Középső csoportban:

A középső csoportos gyermekek már képesek az óvónő segítségével mondatban válaszolni a következő kérdésekre: Ki ez? Mi ez?

Használják egyszerű mondatstruktúrákat.

A 4-5 éves gyermek beszédkésztsége a következ3 alapokon nyugszik:

- ismerik a számokat 1-6-ig,
- használják a helyeslés és tagadás legegyszerűbb formáit,
- megértik a rövid közléseket, melyeket közvetlen környezetünkben a nap során használunk,
- érthetően és tisztán beszélnek.

A kiscsoportban elsajátított szókincs mellett további 10-20 szót és kifejezést ismernek meg a következ3 témakörökben:

- család és otthon,
- testrészek,
- évszakok,
- zöldségek és gyümölcsök,
- háziállatok,
- közlekedési eszközök,
- játékszerek,
- bútorok, ev3eszközök,
- élelmiszerek,
- ruhadarabok,
- tevékenységek, mozgások,
- színek.

A gyermekek ismernek 5-6 verset, mondókát, 6-8 gyermekdalt, körjátékot, és 3-4 rövid mesét.

A nyelvi készségek elsajátításához nélkülözhetetlen:

- a természetes beszédhelyzetek alkalmazása,
- érdekesen összeállított feladathelyzetek, gyakorlatok,
- gondosan kiválasztott módszerek,
- játékos formába ágyazott bemutatás,
- kreatív tevékenységek a foglalkozás ideje alatt.

Nagycsoportban:

A nagycsoportos gyermekek már képesek egyszerű mondatok alkotására, melyeket különböző kérdéseknek megfelelően változtatni is tudnak.

A gyermekek beszédkésztsége következ3képp fejlődik a tanév végére:

- számolnak németül 1-10-ig,
- megértik az óvón3 minden közlését, és minden utasítását, és ebből néhányat maguk is alkalmaznak,
- mondataikban használják az igenlés és tagadás legegyszerűbb formáit,
- a „Ki ez?” és „Mi ez?” kérdésekre megneveznek dolgokat és élőlényeket,
- a „Milyen?” kérdésre élőlények és tárgyak tulajdonságait és ismertetőjegyeit is meg tudják nevezni.

Szókincsb3vítés:

A nagycsoportos gyerekek 70-80 szóból álló szókinccsel rendelkeznek, melyek a következő témakörökből állnak:

- család és otthon,
- testrészek,
- évszakok, időjárási körülmények,
- zöldségek, gyümölcsök,
- állatok,
- közlekedési eszközök,
- játékszerek, bútorok,
- étkezés, ételek,
- ruhadarabok,
- tevékenységek, mozgások,
- napszakok, színek.

A gyerekek ismernek 8-10 mondókát, verset, 8-10 dalt és táncot, ismernek 4-5 rövid mesét.

Először ez a korosztály válik képessé arra, hogy kialakítsunk velük egy igazi beszélgetést, kérdésekkel és adekvát válaszokkal.

Ugyanígy, mint az eddigi korosztályoknál, itt is figyelni kell a gyerekek helyes, és pontos kiejtésére.

A német nyelvi foglalkozások érdekesen változatos módszerekkel zajlanak, kiegészítve minél több finom- és nagymotoros tevékenységgel, melyet mind a megszerzett tudás elmélyülését szolgálják.

Az óvodai élet megszervezésének elvei:

Személyi feltételek:

A nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvodapedagógusok beszélik a német nyelvet, ismerik a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait.

A nemzetiségi óvodai nevelést folytató csoportokban jellemzően a nemzetiség nyelvén szervezzük az óvodai életet, figyelembe véve a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét. Törekszünk arra, hogy a német nyelv minden tevékenységben egész nap jelen legyen.

Folyamatosan fejlesztjük a nyelvi kultúránkat önképzéssel, továbbképzéseken. Törekszünk arra, hogy beszédünk a gyermekek számára követésre méltó, változatos, szemléletes és kifogástalan legyen.

A gyermekekben erősítsük az önálló nyelvhasználatot, figyelemmel kísérjük a gyermekek egyéni beszéd sajátosságait, figyelembe vesszük az egyéni beszédfejlesztés ütemét.

Tárgyi feltételek:

Rendelkezünk a nemzetiségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközökkel: szakkönyvek, mesekönyvek, leporellók, folyóiratok, az anyaországból származó gyűjtemények.

Törekszünk arra, hogy a csoportszobában biztosítsunk helyet, a nemzetiség kultúráját, életmódját, szokásait bemutató tárgyi emlékeknek.

Alapeszközök:

Bábok, és speciális szemléltető eszközök, szótárak, hangzó- és képanyagok

Kapcsolataink:

- Német Nemzetiségi Egyesülettel
- Német Nemzetiségi Önkormányzattal
- Szülőkkel, nagyszülőkkel
- Német nemzetiségi táncsoporttal
- Német színházzal
- Wosinsky Mór Megyei Múzeummal

Allgemeine Forderungen am Ende des Jahres in der jüngeren Gruppe

Die Kinder der jüngeren Gruppe sind am Ende des Jahres in der Lage, auf einfache Fragestellungen in einfachen Satzstrukturen zu antworten.

Zum Beispiel:

- Auf die Fragen oder „Was?“ benennen sie Lebewesen und Gegenstände, die zu ihrer unmittelbaren Umgebung gehören.
- Auf die Frage „Wie heisst du?“ sollen sie ihren vollen Namen sagen.

Die sprachlichen Übungen sollen sich:

- auf die Wortschatzerweiterung,
- auf die Festigung der Satzstrukturen,
- auf die richtige Aussprache,
- auf die Entwicklung der Sprachfertigkeit beziehen.

In den sprachlichen Übungen, die über das ganze Jahr verteilt werden, sollen die nachfolgenden Ergebnisse erzielt werden.

Die Kinder sollen:

- verstehen, was die Kindergärtnerin auf deutsch sagt,
- einige geläufige Gruss- und Höflichkeitsformeln verwenden,
- der Tageszeit entsprechend grüssen,
- die meisten Laute richtig aussprechen.

Wortschatzerweiterung:

In der jüngeren Gruppe sollen die Kinder 30-40 neue Wörter und sprachliche Wendungen kennenlernen. Diese Wörter und Wendungen bezeichnen Lebewesen, Gegenstände und Tätigkeiten, die der unmittelbaren Umgebung entnommen sind.

- ihre eigene Zeiche im Kindergarten
- für die einzelnen Familienmitglieder (der Vater, die Mutter, die Kinder)
- für Spielsachen (das Auto, die Puppe, die Karte, der Würfel, das Ball)
- für Tiere (der Hund, die Katze, das Maus)
- für die wichtigsten Möbel (der Tisch, der Stuhl, das Bett)
- für die einzelnen Teile des Essbestecks (der Löffel, der Gabel, der Teller, das Glas)
- die Namen einiger Speisen (das Kakao, der Milch, das Tee, der Kipfel, das Brot)
- für Kleidungsstücke (das Schal, das Pullover, die Mütze, die Hose)

- für Tätigkeiten und Bewegungen (laufen, setzen, stehen, Hände waschen, essen, trinken, Pipi machen)
- für die Grundfarben (rot, grün, gelb, blau)

Die Kinder lernen 3, bis 4 Reime, 4 bis 5 Kinderlieder, Kreisspiele und Bewegungsspiele sowie 2 bis 3 kurze Märchen kennen.

Zur Erfüllung der Forderungen:

Damit der Wortschatz der Kinder erweitert und gefestigt wird, soll die Kindergärtnerin schon in der jüngeren Gruppe oft deutsch reden. Eine gute, gefühlsbetonte Beziehung zu den Kindern erleichtert ihr das Gespräch mit ihnen. Mit der Zeit gewöhnen sich die Kinder daran, dass die Kindergärtnerin auch deutsch spricht. Sie soll keine Gelegenheit versäumen, die Namen bestimmter Gegenstände, Lebewesen und Tätigkeiten immer wieder in der deutschen Sprache zu verwenden.

Das kann beim Spielen, vor den Mittagsschlaf, beim Spaziergang, beim Essen, bei der Körperpflege usw. geschehen.

So gibt es unzählige Möglichkeiten im Kindergarten, am sprachlichen Ausdruck, an der Wortschatzerweiterung der Kinder zu arbeiten.

Wichtig dabei ist nur, dass die Kinder mit dem Wort eine klare Vorstellung der Bedeutung verbinden. Deshalb soll sich die Kindergärtnerin stets darum bemühen, die neuen Wörter im Satz folgenderweise einzuführen und in unterschiedliche Sinnzusammenhänge zu stellen.

- das neue Wort soll in einer bekannten Satzstruktur eingeführt werden,
- man zeigt dem Wort entsprechendes Lebewesen oder Gegenstand und benennt es gleich,
- man lässt das Wort von der ganzen Gruppe nachsagen, dann übt man es mit eigenen Kindern einzeln,
- man achtet darauf, dass die Kinder richtig und gut artikuliert das Wort aussagen sollen.

Die Kinder in der jüngeren Gruppe begegnen den Sprachkenntnissen im Ablauf des Tages, im Rahmen von kurzen Beschäftigungen, Anregungen, die ungebunden gestaltet werden.

Allgemeine Forderungen am Ende des Jahres in der mittleren Gruppe

Die Kinder der mittleren Gruppe sind in der Lage, auf die folgenden Fragestellungen im Satz ohne Hilfe der Kindergärtnerin zu antworten.

- Auf die Frage „Wer?“ oder „Was?“ nennen sie Lebewesen, und Dingen.

Die Kinder verwenden einfache Satzstrukturen. Diese Sätze können sie der Fragestellung entsprechend variieren.

Die Sprachfähigkeit der 4-5jährigen Kinder erreicht den folgenden Stand:

- Sie verwenden die Zahlwörter von 1-bis 6 richtig.

- Sie kennen die einfachsten Formen der Bejahung und Verneinung im Satz.

Zum Beispiel: - Ist das die Puppe?

- Ja./Nein

- Die Kinder verstehen die kurzen Mitteilungen, die sie in ihrer unmittelbaren Umgebung zum Thema haben.
- Sie sprechen deutlich und richtig.

Umfang des Wortschatzes:

Neben den in der jüngeren Gruppe erworbenen Kenntnisse sollen die Kinder noch 10 bis 20 Wörter und sprachliche Wendungen kennenlernen.

- Familie und Heim (Familienmitgliedern): der Vater, die Mutter, die Kinder, das Mädchen, der Junge
- Teile des Körpers: der Kopf, die Augen, der Arm, das Bein, der Hals, der Hand, der Fuss
- Jahreszeiten: der Frühling, der Sommer, der Winter, der Herbst, es regnet, es schneit, die Sonne scheint
- Obst und Gemüse: der Apfel, die Traube, die Birne, die Pflaume, der Nuss
- Haustiere: die Kuh, das Pferd, der Hahn, die Huhn, der Hund, die Katze, die Maus
- Verkehrsmittel: das Motorrad, das Fahrrad, die Flugzeug, das Schiff, das Auto, der Zug
- Die Spielsachen: das Auto, die Puppe, die Karte, der Würfel, der Ball, die Bilderbuch, der Teddybär
- Möbel: der Tisch, der Stuhl, das Bett, der Schrank, der Teppich
- Essbesteck: der Löffel, die Gabel, das Messer, die Tischdecke, die Serviette
- Speisen: der Kakao, die Milch, der Tee, das Kipfel, das Brötchen, die Käse, die Schokolade, der Milchkaffee
- Kleidungsstücke: der Schal, der Pullover, die Mütze, die Hose, der Mantel, der Schuh
- Tätigkeiten und Bewegungen: laufen, stehen, Hände waschen, essen, trinken, Pipi machen, spazieren, malen, zeichnen, springen
- Farben: rot, grün, gelb, blau, rosa, lila, orange

Die Kinder werden mit 5 bis 6 Reimen und Gedichten, mit 6 bis 8 Kinderlieder, Kreisspielen und Bewegungsspielen sowie mit 3 bis 4 kurzen Märchen bekanntgemacht.

Zur Erfüllung der Forderungen

In der mittleren Gruppe treten Unterschiede in den Sprachkenntnisse der Kinder deutlicher hervor. Für die Entwicklung der Sprachfähigkeiten ist es in dieser Altersgruppe notwendig, dass die Kindergärtnerin viel deutsch reden soll. Möglichst oft soll sie natürliche Sprechsituationen schaffen, um die neuen Wörter und Satzstrukturen üben zu lassen. In der mittleren Gruppe soll

die Kindergärtnerin darauf achten, dass die Kinder gut artikuliert und richtig sprechen. Fehler in der Aussprache soll sie behutsam korrigieren. Dabei ist es sehr wichtig, dass sie selbst vorbildlich sprechen soll!

Auch in dieser Gruppe sollen die neuen Wörter und sprachlichen Wendungen nach den in der jüngeren gestellten Forderungen eingeführt und geübt werden. Mit jedem Wort, mit jeder sprachlichen Wendung sollen die Kinder richtige Vorderungen verbinden. Je vielfältiger die Vorstellungen der Kinder von einem Wort sind, die sie zu irgendeinem Thema haben, desto besser wird seine Bedeutung erfasst.

Damit aber die Kindergärtnerin den Wunsch weckt, die Sprache zu erlernen, sollen die den sprachlichen Übungen gegenüber gestellten Anforderungen eingehaltet werden:

- natürliche Sprechsituationen
- interessant gestaltete Übungen
- sorgfältig ausgewählte Methoden
- spielerische Leitung
- manuelle Tätigkeiten während der Beschäftigung.

Allgemeine Forderungen am Ende des Jahres in der älteren Gruppe

Die Kinder der älteren Gruppe verwenden einfache Satzstrukturen. Neben den Fragestellungen, die schon bekannt sind, „Wer? Was ist das? Wie ist? Wo? ”-und gefestigt wurden, wird auch die Zeit, die Art und Weise einer Handlung angegeben.

Die Sprachfähigkeit der Kinder entwickelt sich folgenderweise:

- Sie verwenden die Zahlwörter von 1-10 richtig.
- Sie verstehen alle Aufforderungen, Mitteilungen der Kindergärtnerin und eine Reihe von diesen verwenden sie auch selbst. In ihren Sätzen gebrauchen sie die einfachsten Formen der Bejahung und Verneinung.
- Sie verstehen alle Äußerungen der Kindergärtnerin , die zu bestimmten Themen an der unmittelbaren Umgebung angeknüpft werden. Was sie sagen, ist verständlich und gedanklich gegliedert.
- Auf die Frage „Wer?“ oder „Was?“ nennen sie Lebewesen, und Dingen. Auf die Frage „Wie ist?“ benennen sie mehrere Eigenschaften und Merkmalen von Lebewesen und Gegenständen ihrer Umgebung.

Wortschatzerweiterung:

Die Kinder der älteren Gruppe bereichern ihren Wortschatz um 70 bis 80 Wörter und sprachliche Wendungen, die den folgenden Themenkreisen entnommen sind:

- Familie und Heim (Familienmitgliedern): der Vater, die Mutter, die Kinder, das Mädchen, der Junge, die Eltern, die Großeltern, die Oma, der Opa, die Enkelkinder,
- Teile des Körpers: der Kopf, der Arm, das Bein, das Gesicht, das Haar, der Stamm, die Rücke, der Po, die Finger, der Hals, der Hand, der Fuss; Die Sinnesorgane: die Augen, die Ohren, die Zunge, der Mund, die Zähne, die Nase
- Jahreszeiten: der Frühling, der Sommer, der Winter, der Herbst, es regnet, es schneit, die Sonne scheint, die wichtigste Merkmale der einzelnen Jahreszeiten und die damit zusammenhängenden Tätigkeiten.

- Pflanzen (Obst, Gemüse, Blumen): der Apfel, die Traube, die Birne, die Pflaume, der Nuss
- Tiere: (Haus- und Wildtiere)
- Verkehrsmittel (Man gruppiert und systematisiert die bisher erworbenen Kenntnisse)
- Die Spielsachen
- Die Möbeln
- Besteck
- Speisen
- Die Kleidungsstücke
- Tätigkeiten und Bewegungen
- Tageszeiten
- Farben: rot, grün, gelb, blau, rosa, lila, orange

Die Kinder erlernen 8 bis 10 Reime und Gedichte, weiterhin lernen sie 8 bis 10 Kinderlieder, Kreisspielen und Bewegungsspielen. Sie lernen noch 4 bis 5 kurze Märchen kennen.

Zur Erfüllung der Forderungen

Am Beginn des Jahres soll die Kindergärtnerin den Leistungsstand der Gruppe bestimmen und analysieren. Ganz besonders soll sich den Kindern zuwenden, deren sprachliche Leistungen noch nicht den gestellten Anforderungen entsprechen. Diesen Kindern soll sie größere Beachtung schenken. Erst in der älteren Gruppe beherrschen die Kinder so viel Satzstrukturen, daß überhaupt ein richtiges Gespräch mit Fragen und Antworten möglich wird. . Auch längere Sätze, die von der Kindergärtnerin gebraucht werden oder in den Märchen vorkommen, werden jetzt besser erfaßt. Das zusammenhängende Sprechen soll auch anhand von Bilderbüchern, Bildfolgen ständig geübt werden. Dabei kommt es vor allem darauf an, daß die Kinder zum dargestellten Geschehen genügend Wortschatz haben sollen. Sie sollen weiterhin in der Lage sein, in der richtigen Reihenfolge zu erzählen und die Geschehnisse räumlich und zeitlich einordnen zu können.

Ebenso wie in den vorhergehenden Gruppen soll die Kindergärtnerin auch in dieser Altersgruppe darauf achten, daß die Kinder richtig, gut artikuliert sprechen. Das gilt vor allem für die Satzstrukturen, die bisher bekanntgemacht worden sind. Da in der Regel noch nicht alle Kinder imstande sind, nachzuerzählen, ist es ratsam, solche Aufgaben nur den sprachlich fortgeschrittenen zu stellen. Die Kindergärtnerin soll jede sich bietende Gelegenheit nutzen.

Während des Spiels oder während anderer Tätigkeiten des Tagesablaufes. -die deutsche Sprache, die richtige Aussprache üben zu lassen. Sie soll die Beschäftigungen auch in der älteren Gruppe so interessant und abwechslungsreich wie möglich gestalten, viele manuelle Tätigkeiten während der Übungen planen und durchführen, damit die Sprachkenntnisse aktiviert und gefestigt werden.

7. Kompetencia alapú óvodai programcsomagunk

A kompetencia alapú óvodai programcsomag az Óvodai nevelés országos alapprogramjának szellemiségében készült, az alapelvek, az óvodakép, a gyermekkép, a játékközpontú szemléletmód tekintetében.

A kompetencia alapú nevelés célja:

- A gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással rendelkezzenek – nem lemondva az ismeretek elsajátításáról, vagyis „ismeretekbe ágyazott tevékenységben megvalósuló tanulásra” törekszik.
- A csoportokban komplex nevelés folyik. A nevelési területek differenciáltak.
- Az óvodáskorú gyermekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk.
- Szociálisan és szellemileg érett, a környezet változásaira nyitott, toleranciára képes, érdeklődő gyermek nevelése.
- A gyermekek aktivitásának, kíváncsiságának, motiváltságának, kreativitásának előtérbe helyezése, tapasztalatszerzéssel.
- Egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése, amely elősegíti a gyermekek képességeinek egyénre szabott fejlesztését és megerősítését.
- A családdal való együttműködés, családok segítése, erősítése, hátrány csökkentése.

A kompetencia alapú nevelés feladata:

- A gyermek a játékon keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerezzon ismeretet, tanuljon, jusson örömhöz, sikerélményhez. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás.
- A gyermek cselekvésen keresztül sajátítsa el valódi tudását. Jusson minél több tapasztalathoz, élményeket éljen át, hogy természetes kíváncsiságát kielégítse.
- Az IKT eszközök alkalmazásával a hatékonyabb ismeretszerzés, a gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának kielégítése.
- A gyermek a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezzon meg azokat az élményeket, amelyek felkeltik, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek az átélésére.
- A gyermek a tágabb és szűkebb környezetét tisztelje, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt tenne benne.

A kompetencia alapú óvodai programcsomag sajátos elemei

A pedagógiai fejlesztés célja:

Az óvoda-iskola átmenet tartalmilag újszerű kidolgozása; az inkluzív pedagógiának, az együttélésnek az elterjesztése; a játéknak, mint a fejlesztés céljának és eredményének a megjelenítése; a játék- érzelem-erkölcs metodikai kapcsolatának érvényesítése.

A pedagógiai fejlesztés feladata:

Olyan választható témák (komplex fejlesztési tervenként), tevékenységi körök (játék, munka, tanulás), szervezeti keretek (frontális, csoportos, egyéni), differenciálási eljárások (szervezési módok és/vagy feladatrendszer) és munkaformák (frontális és csoportmunka, ezen belül homogén, illetve heterogén csoport, valamint egyénre szabott munka) ajánlása, amelyek a pedagógiai fejlesztés célját szolgálják. A pedagógiai fejlesztés folyamatának legfőbb jellemzője a komplexitás. A képességfejlesztés az elsődleges. Az integráló nevelési területek – megegyezően az alapprogrammal – a külső világ tevékeny megismerését segítik, ezen belül a matematikai, az anyanyelvi, az irodalmi nevelést és a vizuális tartamú tapasztalatokat erősítik. Ezek a nevelési területek adják számunkra a törzsanyagot.

A komplex fejlesztési tervek felosztása:

- Levegő: július, augusztus, szeptember
- Tűz: október, november, december
- Víz: január, február, március
- Föld: április, május, június

A négy komplexfejlesztési terv három fejlesztési tématerv köré csoportosul:

- Család
- Élő – élettelen világ
- Közösségi nevelés

A programcsomag egésze a személyiség alakítására, komplex fejlesztésére törekszik oly módon, hogy maga az óvodapedagógus is kompetensen „kezelhesse” a programcsomag tartalmát, módszertanát. A programcsomag anyaga tovább fejleszthető, folyamatosan alakítható, alkalmas az egész életen át tartó tanulás megalapozására úgy, hogy figyelembe veszi az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságait, főbb tevékenységi köreit.

8. „Így tedd rá!” program

Az „Így tedd rá!” program a népi kultúra eszközeit használja pedagógiai célokra, közösségépítésre és élményszerzésre. Ezzel a módszerrel játékos formában, élményszerűen lehet bevezetni a gyermeket a népi kultúra világába.

Cél:

A program célja, hogy játékos formában, a hagyományos népi játékok segítségével kerüljön fejlesztésre a gyermekek mozgáskészsége, miközben észrevétlenül sajátítják el a magyar néptánc alapjait, és értik meg egy-egy motívum struktúráját. Közben nagyban fejlődik a mozgáskoordináció, a játékkészség, a ritmika, a zenei hallás, de hatással van a szociális készségekre is.

A módszer elsődleges pedagógiai célja a szabad játék és táncélmény biztosítása. A játékok alkalmazásakor a játékelményt kell elsősorban előtérbe helyezni, a cél maga a játék, mely magában foglalja az ismeretközvetítést, a készség- és képességfejlesztést.

Feladat:

A táncoktatás megkezdése előtt, legfontosabb a tudatos járás, ugrás, futás tanulása. Ezek azok az alapvető mozdulatok, melyekből létrejön a tánc.

A foglalkozásokon felhasznált mondókák által fejlődik a beszédkészség, a párbeszédes játékokban a kommunikációs készség, a mozgásos játékok által a mozgáskoordináció, a feladatok által a szabálytisztelet, önfegyelem és a csoportos viselkedési formák is kialakulnak. A szövegek által gyarapodik a gyermekek szókincse, fejlődik fogalomtáruk. A játékokban lévő szerepek eljátszása fontos hatással van az identitástudat alakulására. Fejlődik térbeli tájékozottságuk, számismeretük, mely segítséget nyújt a matematika főbb elemeinek megértéséhez. Az állatok, környezeti színterek megjelenése az énekekben hozzájárulhatnak környezetismereti ismereteihez. Számos információt szerezhetnek a mondókák, játékok, énekek szövegeiből, az emberi élet állomásairól, színtereiről, környezetéről. A népi játékok és a népdalok komplex ismereteket közvetítenek.

Módszerek, eszközök:

Fontos eszköz a motiváció folytonos jelenléte, mind a pedagógus, mind a gyerekek számára, valamint kiemelkedően fontos a példamutatás. Fontos még a szabályok egyenlő szintű tisztelete. A játék örömelményét közös élménnyé kell tenni gyermek és pedagógus között. A célkitűzések sikeres eléréséhez közös munkára van szükség. A pedagógusnak széleskörű ismeretekkel kell rendelkeznie több területen is: ismerje a gyermekjátékok típusait, játékokat, népdalokat, népszokásokat. Ehhez a tudásanyaghoz kell hozzárendelni a megfelelő módszertant, külön-külön minden területhez. A módszertan a megszerzett ismeretanyag tudatos használata, egymásra építése, melyhez figyelembe kell venni a korosztályi jellemzőket, a gyermekek tudásszintjét, a rendelkezésre álló körülményeket, eszközöket, a pedagógus saját képességeit, igényeit.

Fontos szerepet kapnak az ugróiskolák, és egyéb mozgásra készítő játékok, amelyeknek számtalan típusát alkalmazzák a tanításunk során. Nagy hangsúlyt fektetünk a program használatának során a mondókák, a kör- és ügyességi játékok alkalmazására is, melyek ragyogóan fejlesztik a gyermekek memóriáját, szókincset, kommunikációját, szabálytisztetét.

9. Biztonságos óvoda program

Az óvodai közlekedésre nevelés a komplex személyiségfejlesztés tendenciáinak maradéktalanul megfelel. Az óvodai munka során szinte minden tevékenységébe integrálható. Az eredményes fejlesztéséhez mindhárom korcsoportban a koncentrikus ismeretnyújtás mellett szükség van sok cselekedtetésre, gazdag szemléltetésre, ismétlődő gyakorlati alkalmazásra, valamint a téma sokoldalú feldolgozására. A program alkalmas a kompetencia alapú nevelés

megvalósítására, komplex módon minden területet magába foglalva valósulnak meg a programok és a feladatok. Megtalálható az anyanyelvi nevelés, ének-zene, matematika, környezeti nevelés, vizuális nevelés és a mozgásfejlesztés egész területeit átszövő tevékenység sorozatok.

Célunk: a 3-7 éves gyermekek értelmi és érzelmi sajátosságainak figyelembevételével segítséget nyújtani a biztonságos közlekedés szabályainak megismeréséhez, elsajátításához, hogy felkészítsük őket saját biztonságuk megőrzésére.

Olyan információk, speciális közlekedésbiztonsági gyakorlatsorozatok birtokába juttatjuk a gyermekeket, amelyek alapján fel tudják ismerni a vészhelyzeteket, el tudják kerülni és reagálni is tudjanak rá.

Módszerei: szenzitív módszerek, élménypedagógia, játékos cselekvéses tanulás, drámapedagógia spontán és irányított megfigyelés, beszélgetés.

Tárgyi eszközeink: közlekedési „park”, láthatósági mellények, sisakok, bábok, gyermekek járművei, közlekedési táblák, jelzőlámpák, közlekedéssel kapcsolatos képek, hanganyag, szemléltető eszközök, feladatlapok, színezők, bóják.

Állandó partnereink a Bátaszéki Rendőrőrs, a Polgárőrség, Tolna Megyei Rendőrkapitányság.

10. Zöld óvoda program

Intézményünk elkötelezett a fenntarthatóság pedagógiája iránt, ezért csatlakozott a Zöld Óvoda programhoz. A program megvalósítása során kiemelt célunk, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelő szinten, élménypedagógiai módszereken keresztül ismerjék meg a környezetvédelem és a fenntartható életmód alapjait.

A program keretében:

- biztosítjuk a környezettudatos magatartásformák (szelektív hulladékgyűjtés, víz- és energiatakarékosság) gyakorlását,
- lehetőséget teremtünk a gyermekek számára a természetes anyagokkal való ismerkedésre és azok felhasználására a mindennapi tevékenységekben,
- támogatjuk a helyi értékek és a természeti környezet megővéséhez való pozitív érzelmi kötődés kialakítását,
- rendszeresen szervezünk az évszakokhoz kapcsolódó természet-megfigyeléseket, kertgondozást és komposztálási tevékenységeket.

A program sikeres megvalósítása érdekében együttműködünk a családokkal, ezzel elősegítve a közös értékrend és a környezettudatos szemlélet kialakítását.

11. Madárbarát Óvoda program

Óvodánk a természetvédelem és a környezeti nevelés egyik kiemelt területként valósítja meg a Madárbarát Óvoda programot. A program elsődleges célja, hogy a gyermekek közvetlen tapasztalatokat szerezzenek a madarak életéről, gondozásáról, valamint kialakuljon bennük az élővilág iránti tisztelet és felelősségérzet.

A program megvalósításának főbb területei:

- madáretetők és odúk kihelyezése, gondozása, karbantartása,
- a téli madáretetés rendszeres megszervezése,
- madármegfigyelések és természetjárások szervezése,
- madarakhoz kapcsolódó élményanyag beépítése az óvodai tevékenységekbe (vers, mese, ének, vizuális tevékenység).

A program erősíti a gyermekek természetszeretétét, hozzájárul érzelmi és erkölcsi fejlődésükhöz, valamint megalapozza a környezettudatos magatartás későbbi kialakulását.

12. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

Az óvodai élet „jeles” napjai az ünnepek. A mindig visszatérő ünnepek, hagyományok, programok egészséges várakozással, izgalommal töltik el a gyermeket.

Minden ünnep jellemzője, hogy rendkívüliséget, mozgalmasságot hoz a hétköznapi egyhangúságába. Az egyes ünnepek tartalmuknak megfelelően gazdagok, sokrétűek, az emberi viszonylatok sokrétűségét tárják fel. Minden ünnepnek sajátos, a nép szokásaiban gyökerező jelképei, szimbólumai vannak. A szimbólum a közvetlen szemlélet erejével hat, és mindenki számára elérhetővé válik az ünnep tartalma. Lényegéhez tartozik az ünnepvárás, az ünnep távlat. A távlatok a tevékenység mozgató erői. Az ünnep örömforrás. A rendkívüliség, a változatosság, a pompa, a várakozás izgalma, a közös öröm, mind olyan sajátosságai, melyek azt a gyerekek számára elérhetővé, közelívé teszik.

Az óvodában a különböző jellegű ünnepeket sajátosságaiknak megfelelően különböző módon szervezzük meg.

Arra törekszünk, hogy:

- Az ünnepi hangulatot, a derűs légkört, a nap minden percét átható ünnepélyességgel teremtsünk meg.
- A gyerekek koruknak megfelelően aktívan éljék át az ünnepeket. Jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó örömteli várakozás csúcspontja maga az ünnepi együttlét.
- Az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapi életéből, de előzményei és emlékei illeszkedjenek a gyermekek életmenetébe. Fárasztó előkészítés helyett tevékeny várakozás előzze meg az ünnepeket.
- A 4 - 7 éves gyerekek vegyenek részt az előkészületekben, amelyek azonban ne zavarják meg a nyugalmaikat.

Célja:

- Az intézmény sajátos arculatának megteremtése, jó hírnevének megőrzése.
- Érzelmi kötődés erősítése, érzelmi nevelés.
- Sikerélmény biztosítása, „mi” tudat erősítése.

Feladata:

- Közösségi élet formálása.

- Közösséghez tartozás örömeinek erősítése.
- Az intézmény hagyományainak ápolása.
- Szülőkkel való kapcsolattartás erősítése.

Hagyományaink, ünnepeink évszakonként:

Ősz:

- Mihály napi hálaadás --- óvoda szintű rendezvény
- Márton napi fényünnep ---- óvoda szintű rendezvény

Tél:

- Mikulás ---- csoportonkénti szervezés
- Karácsonyi műsor ---- óvoda szintű rendezvény
- Medve nap ---- csoportonkénti szervezés
- Farsang ---- csoportonkénti szervezés
- Kiszéégetés ----- óvoda szintű rendezvény

Tavaszi:

- Márc. 15. nemzeti ünnep ---- óvoda szintű rendezvény
- Húsvétváró ---- csoportonkénti szervezés
- Sportnap---- óvoda szintű rendezvény
- Trachttag ---- óvoda szintű rendezvény
- Anyák napja ---- csoportonkénti szervezés
- Gyermekhet, ballagás ---- óvoda szintű rendezvény

Az ünnepek tartalmának, szervezeti formájának meghatározása a csoport óvónőinek a feladata. Az ünnepekkel kapcsolatos szervezési feladatokat (dekoráció, óvoda feldíszítése) az éves munkatervben rögzített felelős végzi.

Csoportjaink nevelési évente egy alkalommal egy napos, hosszabb kirándulást szerveznek, melyen valamennyi gyermek szülője is részt vesz. Év közben rövidebb utak, pl. színház, múzeum, stb. szervezése kapcsán nem kötelező a szülők jelenléte, kísérete. Ám valamennyi, az óvoda területét elhagyó alkalom, kirándulás szervezéséért, a biztonságos, balesetmentes lebonyolításért az adott csoport óvónői felelnek. A kirándulások előtt legalább 1 héttel bejelentik, mikor, hová, milyen céllal, milyen gyermeklétszámmal, kísérettel és járművel indulnak. Amennyiben bérelt járművet (autóbusz, személyszállító kisbusz, stb.) vesznek igénybe, az utazás előtt beszerzik annak műszaki és egyéb biztonságosságáról szóló igazolást/nyilatkozatot.

Óvoda és szülők közös rendezvényei:

- Szülői értekezlet évente kétszer.
- Fogadóóra évente két alkalommal.
- Előadás/szülői értekezlet az iskolaköteles gyermekek szüleinek.
- Oviváró nyílt nap az óvodánkba beiratkozó gyermekek és szüleik számára.
- Szülői értekezlet az új gyermekek szülei számára.

- Munkadélutánok, közös rendezvények, nyílt napok.

X. Sajátos feladataink

1. Gyermekvédelmi munka

A gyermekvédelem a gyermek testi, szellemi, erkölcsi, anyagi értékeit előmozdító szociális, jogi, egészségügyi és pedagógiai tevékenységeinek és intézkedéseinek összessége.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve.

A **gyermekbántalmazás** azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt- bár tud róla, vagy szemtanúja- nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset stb.), amely a gyermek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet.

Az **érzelmi bántalmazás** azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett.

Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása.

Célja:

- A gyermek hátrányos helyzetének feltárása, csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, segítségnyújtás.
- Olyan feltételek megteremtése, ahol minden gyermek biztonságban és jól érzi magát, képességeit és tehetségét a lehető legjobban ki tudja bontakoztatni.

Feladata:

- Prevenció.
- Problémák, veszélyeztetettség felismerése, jelzése.

- Együttműködés, folyamatos kapcsolattartás a gondozási központtal, védőnővel.
- A gyermekvédelmi feladatokat a gyermekvédelmi felelősök, az óvodapedagógusok közreműködésével és az óvodavezető ellenőrzésével látják el.

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében:

- anyagi támogatás lehetőségeinek felkutatása, ismertetése;
- az önművelés igényének kialakítása;
- a megértés, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása;
- megfelelő családi életre és egészséges életvitelre, életmódra nevelés.

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére:

- differenciált fejlesztés;
- egészségnevelés, egészségfejlesztés,
- hátránykompenzálás,
- egyéni bánásmód.

Szülőknek felajánlott segítség:

- fogadóóra lehetősége, neveléssel, életvitellel kapcsolatos tanácsadás;
- közös programokon történő részvételi lehetőség az óvodában.

Minden óvodapedagógus kötelessége, alapvető feladata:

- Elősegíteni az új óvodások befogadását, beilleszkedését a csoportjukba.
- A gyermekek és családjuk minél jobb megismerése a lehetőségekhez képest.
- Biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését.
- Elősegíteni a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek óvodába járását.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén jelentése a gyermekvédelmi felelősnek.
- Felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás.
- A szülőkkel való jó kapcsolat kialakítása, együttműködése.
- Titoktartási kötelezettség.

A gyermekvédelmi felelősök és az óvodapedagógusok együttes feladata:

- Közösén felderíteni a gyermek fejlődését veszélyeztető okokat.
- Szükséges esetben családlátogatás a csoport óvónőivel.
- Hosszas hiányzások okainak figyelemmel kísérése, szükség esetén intézkedések kezdeményezése az óvodavezető felé.
- A családok szociális- és anyagi helyzetének tükrében támogatások igénybevételeinek segítése.

A gyermekvédelmi felelősök feladata:

- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvodapedagógusokkal.

- Tanév elején felméri, nyilván tartja a szociálisan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, illetve gondozásba vett gyermekek számát.
- Év közben figyelemmel kíséri és ellenőrzi a nyilvántartásban szereplő gyermekeket.
- Havonta részt vesz a Gondozási Központ esetmegbeszélésein.
- Segíti a felderítő tevékenységet.
- Folyamatos kapcsolatot tart a nevelőtestület tagjaival, a Gondozási Központtal, védőnőkkel.
- Szükség esetén a bejelentést tesz a jelzőrendszeren keresztül.
- Szükség esetén családlátogatást kezdeményez az óvodapedagógusokkal együtt.
- A gyermek érdekében teendő intézkedésekről az óvodapedagógusoknak tanácsot ad.
- Évente beszámolót készít munkájáról.
- A pedagógiai titoktartás betartása, az ügyintézés diszkrét, empátikus végzése kötelezi.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladata:

- A gyermek érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése.
- A gyermekvédelmi feladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása.
- A gyermekvédelmi felelősök munkájának ellenőrzése, értékelése.
- Segítséget nyújt a gyermekvédelmi felelősöknek, ha az adott problémához nem rendelkeznek elegendő jogkörrel.
- Törvényi előírások betartatása, betartatása.
- Az óvoda dolgozóinak hivatali titoktartási kötelezettségének betartatása.

2. Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek az óvodában

2.1 A gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint:

- hátrányos helyzetű gyermek
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermek
- tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek az, akinek egészségügyi ellátása a járóbetegszakellátásban vagy az általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben nem tud részt venni, óvodakötelezettségét nem tudja teljesíteni.

Az intézményes óvodai nevelésben való részvétel kötelezettsége alól felmentett gyermek szülője számára az **óvoda biztosítja a tanácsadás, konzultáció lehetőségét**[Műkr. 75. §(5) bek.].

2.2. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint:

- sajátos nevelési igényű gyermek
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

- kiemelten tehetséges gyermek

Sajátos nevelési igényű gyermek

Intézményünk az alapító okirat alapján sajátos nevelési igényű gyermekek fogadását vállalja.

Alapelveink:

- Minden gyermek egyedi utat jár be.
- A gyermekek fejlődésbeli eltéréseik minőségében és időben mások, különbözőek, ezért egyes képességeik módosulnak.
- Egyéni képességeikhez mérten határozzuk meg a fejlesztés irányát.
- A normál képességű gyermekben váljon természetessé az elfogadás, a tolerancia, a segítőkészség.

Célunk:

- A gyermek társadalmi integrációjának elősegítése.
- Az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése: egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció.
- A gyermek önállóságra nevelésével, az egyéni adottságok, esetleges korlátok ismeretével a képességek lehetőség szerinti legteljesebb mértékű kibontakoztatása.
- Hátrányos helyzettel való tudatos szembenézés.

Feladatunk:

- Az intézmény alkalmassá tétele a különböző gondozás ellátására, a különböző bánásmód alkalmazására.
- A gyermek befogadása az új környezet, felnőttek, gyerekek megismerésével, elfogadásával, az alkalmazkodás elősegítésével történjen.
- A gyermek befogadásával kezdődően elfogadó, befogadó közösségi szemlélet kialakítása.
- A család és az óvoda együttműködésének, összhangjának megteremtése.

Elvárásaink:

- Az alapító okiratban rögzített sajátos nevelési igényű kategóriába tartozó gyermekek fejlesztése, a team-munkába dolgozó megfelelő felkészültségű szakemberek hosszú távú és szorosan egymásra épülő együttműködésével valósul meg.
- A napirend kialakítása a túlterhelés, a túlzott kifáradás elkerülésével történik.
- A gyermek alapos ismerete, a család, a pedagógus megfigyelése, tapasztalatai felhasználásával.
- Egyéni képesség szerinti nagyobb mértékű differenciálás.
- Kiemelt fontosságú a motiválás szerepe.

Az sajátos nevelési igényű gyermek fejlettségének várható eredménye:

- A fejlettségi szintjének megfelelően működjön együtt a csoporttal, elfogadtatása, elfogadása.
- Önállóságában, több területen is előre lépés mutakozzon, a szakszolgálati kontrollvizsgálat bizonyíthatóan fejlődést mutasson.
- Fejlődjön alkalmazkodó képessége, akaraterője, törekedjen az önállóságra, együttműködésre.

Az utazó gyógypedagógus/logopédus feladatai:

- A fogadó pedagógussal és a gyerekcsoporttal megfelelő kapcsolat kialakítása.
- A pedagógust tájékoztatja a sajátos nevelési igényű gyermek ellátásához szükséges módszerekről.
- Folyamatosan kapcsolatot tart a pedagógusokkal, szülőkkel, szükség szerint fogadóórát tart számukra.
- Szaktanácsot ad a pedagógusoknak a tovább lépéshez, nyomon követi a gyermek fejlődését.
- Tárgyi feltételeket biztosítja a speciális rehabilitációhoz.
- Beszédhibák kiszűrése, gyerekek ellátása, hatékony segítségnyújtás. Súlyosabb esetekben további vizsgálatokra irányítás.

2.3 Sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelése

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelése

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek:

- A mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.
- A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

Kiemelt feladat:

- a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése,
- a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása.

Biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés

Feladat:

- megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése,

- a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével,
- az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztések.

A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

Feladat:

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés.

Játéktevékenység

Feladat:

- Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására.
- Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés

Feladat:

- a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe,
- sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködés.

Éneklés, zenei nevelés

Feladat:

- Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő.
- Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése

Feladat:

- A kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása,
- a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése,
- adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése,
- a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése

Kiemelt feladat:

- a tapasztalatszerzés biztosítása, mozgásos tapasztalatszerzésre,
- a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése,

- fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A látási fogyatékos (látássérült) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelése

Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek vakok, aliglátók és gyengénlátók.

Feladat:

- minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban,
- a közösséghez való alkalmazkodást,
- a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását,
- a közösség előtti szereplést.

Kiemelt feladat:

- az önkiszolgálás megtanítása,
- a tárgyak és helyük megismertetése,
- a rendszeret, a higiéné (a szem és a kéz tisztán tartása).

Az adott szembetegségekre vonatkozóan mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait.

Az alig látó gyermekek óvodai nevelése

Adottságaik szerint vagy a tapintó-halló, vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.

Az alig látó gyermekek közül a látásukat praktikusán jól használók számára olyan fejlesztő programot kell biztosítani, mely a látó-halló (tapintó) életmódra felkészítést tűzi ki célul.

A fejlesztés fő területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése
- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

A gyengén látó gyermekek óvodai nevelése

- Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik,
- Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengén látó gyermek fejlesztésének kiemelt területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése.
- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

Hallássérült gyermekek óvodai nevelése

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermekek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédképzési állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális peditaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

- A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.
- A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.
- Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.
- Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni

pedagógiai habilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.

- Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport). Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk, valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

Az óvodai nevelésének központi feladata:

- a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészleteti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől.
- Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik.
- Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

A nagyothalló – gyermekek

- a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése
- a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése,
- a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelése

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés.

A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat

diagnózisa alapján egyértelműen az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha a gyermek nevelése vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett valósítható meg megfelelően.

Beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelése

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A gyermek életkorától eltérően az anyanyelv elsajátítási folyamata akadályozott a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt.

A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszéd problémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A beszéd fogyatékos gyermek fejlesztése:

- középpontban az anyanyelvi nevelés áll,
- aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján,
- az egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel valósuljon meg.

Az óvodai nevelés, fejlesztés kiemelt feladata:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
- az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
- az érzelmi élet fejlesztése egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszéd probléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az

eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelése
Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége:

- a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.
- Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekre jellemző:

- a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara,
- a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés,
- a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil,
- a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv,
- hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

A korai speciális terápia hiányában a kommunikációs eszköztár fejlesztése lesz az óvodai fejlesztés fő célja, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata.

Az óvodai nevelés, a szülővel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő használandók a fejlesztésre.

A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva.

A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek óvodai nevelése

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermeket az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Jellemző rájuk:

- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,

- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet,
- a kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során *kiemelt feladat*:

- a szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával,
- a fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen,
- meg kell előzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, az inadaptív viselkedés kialakulását,
- meg kell alapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell és a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyerekek óvodai nevelése

Cél:

Az óvodapedagógus a személyiségfejlődést segítő szakemberek segítségével (logopédus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő), a családokkal együttműködve elérje, hogy a gyermek a közösségben megtalálja a helyét, a lehetőségekhez mértén optimálisan fejlődjön.

Feladat:

Képességfejlesztés:

- Egyéni (az adott gyermekre vonatkozik, a gyermek egyéni fejlődési üteméhez igazodik)
- Csoportos (a gyermek képességstruktúráját kiegyensúlyozottá tegye).

Eljárásaink:

- Fejlesztés, felzárkóztatás a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján;
- Egyéni fejlesztési terv készítése fejlesztő pedagógus, gyógypedagógusok bevonásával, ennek alapján egyéni bánásmód alkalmazása, képesség szerinti differenciálással.

Céljaink, feladataink megvalósításához kidolgoztunk egy eljárásrendet a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követéséhez és a fejlesztési feladatok megvalósításához.

A megfigyelések és a mérések alapján, illetve a külső szakmai partnerek véleményét meghallgatva, felhasználva állítjuk össze és határozzuk meg és értékeljük a gyermek fejlettségi szintjét.

Célunk:

- Minden gyermek bemeneti szintjének meghatározása.
- Egyéni fejlődés nyomon követése.
- Kimeneti szabályozás áttekinthetősége.

Feladataink:

- A csoportba kerülő gyermekek aktuális fejlettségi szintjének felmérése a szülők által kitöltött anamnézis, és az óvónő folyamatos megfigyelései alapján.
- Korcsoportonként egymásra épülő mérőrendszer kidolgozása, amely a spirális bővülés elvét figyelembe véve a differenciált szemléletet is magába ötvözi.
- Az iskolára való alkalmasság bizonyítása a kidolgozott mérőrendszer alapján.

A gyermek fejlődésének nyomon követési dokumentációi:

- Anamnézis, befogadás tapasztalatai.
- Folyamatos megfigyelőlap, adott esetben egyéni fejlesztési terv.
- Szülői tájékoztató 4, 5, 6 éves korban.
- Vizsgáló eljárás feladatai táblázatban.
- Írásos szülői tájékoztató a gyermek fejlődéséről nagycsoport végén.
- SNI és BTMN gyermeknél szakvélemény a Pedagógiai Szakszolgálattól.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél a szociális helyzetüket igazoló dokumentumok (megállapító határozat).

Kiemelten tehetséges gyermek óvodai nevelése

A tehetséggondozáshoz fontos a nevelőknek és szülőknek egyaránt tudni, hogy a tehetség a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képesség, amely által az emberi tevékenység egy – több területen az átlagost messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.

Tehetségigéretre utaló tulajdonságok: kérdezősködés, kíváncsiság, tapadó, koncentrált figyelem, alapos megfigyelőkészség, jó vagy tartós emlékezet, gyors felfogás, élénk, főleg játékban megmutatkozó képzelőerő, kreativitás: feladatok többféle megoldása, gondolkodásbeli rugalmasság, találékonyság, eredetiség.

A tehetség – tulajdonságok léte jelzi, hogy nagyobb figyelmet, egyéni fejlesztést igényel a gyermek.

A tehetségigéretes gyermekek jellemző megnyilvánulása:

- Intellektuális képességekben (szókincse, emlékezete, gondolkodása, kreativitása).
- Speciális képességekben (zenei, ábrázoló, matematikai, pszichomotoros, szociális).
- Viselkedési jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység).
- A fejlesztést célzó pedagógiai feladatok:
- A tehetség és megjelenési formájának felismerése.

- A gyermek segítése a tovább fejlődésben.
- Speciális szükségleteinek kielégítése.
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése.

Cél: az óvodába bekerülő gyermekek kiemelkedő adottságainak, hajlamának felismerése.

Feladat:

- A „tehetségígéret” erős oldalának fejlesztése. Feltöltődés, pihenés, „elvonulás” lehetőségének biztosítása.
- A szervezeti keretek és formák fokozatos bevezetése, folyamatos alakítása.
- A közvetett irányítás előtérbe helyezése.
- Az egyén és a gyermekközösség differenciált összhangjának megteremtése.
- Felszerelési tárgyak, taneszközök, anyagok közös gyűjtése, a speciális fejlesztést szolgáló játékok önálló és segített használata.

Óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése.
- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Szokások alakítása utánzásos minta – és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Spontán, játékos helyzetek kihasználása a mozgás területén (kosárlabda, vízhez szoktatás) és a művészetek területén (vizuális tevékenységek, dramatizálás, gyermektánc,).
- A gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségének kiaknázása.
- Tervezett játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése.
- Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- Személyre szabottan, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése.

A fejlesztést célzó pedagógiai feladatok:

- A tehetség és megjelenési formájának felismerése.
- A gyermek segítése a tovább fejlődésben.
- Speciális szükségleteinek kielégítése.
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek érdeklődők, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.

- A tanuláshoz szükséges kompetenciák koruknak megfelelően fejlettek.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

XI. Gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz.

Az óvodapedagógusok alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak ahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük a következő területeken:

- a teljesítmények értékelése;
- az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele;
- a gyermeki jogok gyakorlása;
- szülői igény esetén vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló nevelés esetén.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek interkulturális nevelése

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermeke az a gyermek, akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült helyzetű.

Alapelveink:

- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- Az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden hazáját elhagyni kényszerülő család kisgyermekét megillet.
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.
- A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit segítjük a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

XII. Záró rendelkezések

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az intézmény 2025. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja és tárgyalja.
- A nevelők szakmai munkaközösségei minden nevelési év végén értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására az igazgató jogosult, a nevelőtestület bármely tagja vagy a nevelők szakmai munkaközösségeinek javaslata, észrevételei alapján.

A pedagógiai program módosítását az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

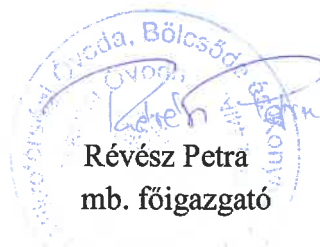
A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
- Az óvoda igazgatója vagy az általa kijelölt pedagógus köteles a szülők részére tájékoztatást adni a pedagógiai programról.
- A pedagógiai programot az intézmény honlapján (ennek hiányában a fenntartó honlapján) is nyilvánosságra kell hozni.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- Az intézmény fenntartójánál;
- Az igazgató irodájában;
- A csoportok elektronikus adathordozóján;
- A tagintézmény igazgatók irodájában.

Bátaszék, 2025. augusztus 18.

Révész Petra
mb. főigazgató

XIII. Mellékletek

1. Legitimációs záradék
2. Tagóvodák bemutatkozása

Legitimációs záradék

A Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda, Bölcsőde és Konyha Pedagógiai Programja elkészítésében az intézmény nevelőtestülete közreműködött, azt véleményezte és jóváhagyásra javasolja.

Bátaszék, 2025.08.18.

Pálincás Judit

nevelőtestület nevében

A Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda, Bölcsőde és Konyha Pedagógiai Programját az intézmény Szülői Szervezete megismerte, véleményezte és javasolja annak elfogadását.

[Handwritten signature]

Szülői Szervezet képviselője

Bátaszék, 2025.08.19.

A Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda, Bölcsőde és Konyha Pedagógiai Programját az intézmény igazgatója *93-84/2025*.....iktatószámú dokumentumként készítette.

Bátaszék, 2025. 08.18.

[Handwritten signature]
igazgató

ALSÓNÁNAI TAGÓVODA

„A tanítás csak információt tölt a fejekbe, de a NEVELÉS: NÖVEL. Nem mennyiséget ad, hanem minőséget. Segít egy rózsának igazi rózsává válni. És egy gyereknek megtalálni és kibontakoztatni önmagát.” / Müller Péter/

Csoportunk Alsónánán található, Méhecske csoport a nevünk.

Már 3 éves kor előtt lehetőséget kapnak a családok, hogy betekintést nyerjenek az óvoda életébe. Meghívjuk az Ovi csalogatóra, a Farsangi Mulatságunkra és a faluban tartandó hagyományörző ünnepeinkre.

Az érzelmi nevelésre nagy hangsúlyt fektetünk, mivel a biztonságos légkör a gyermek fejlődésének meghatározó része. Vegyes életkorú csoport vagyunk, ezért nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a nagyobbak odafigyeljenek a kisebb, fiatalabb társaikra. Érzelmileg is támogatjuk egymást, arra neveljük őket, ha szomorkodni látják társukat, vigasztalják meg, hívják játszani, beszélgessenek egymással.

Sok mese, mondóka, dal, körjáték, mozgás, tánc tarkítja a mindennapjaikat. Napról napra érdekes tevékenységeket találnak ki számunkra. legyen az egy festés, gyurmázás, sütés-főzés, versenyzés, tökfaragás, közös séta.

A szűkebb környezeti adottságunkból adódóan sokat sétálunk, kirándulunk a falunkba és a környékén, a Pincesoron. Közvetlen módon ismerkedünk meg a növényekkel, tapasztaljuk meg az évszakok változásait, az emberek munkáit, amelyek ehhez kapcsolódnak. Megtanuljuk, hogyan óvjuk a természetet. Remélhetőleg az idei évben kapjuk meg a „Madárbarát Óvoda” címet, ennek a projektnek a szülők aktív részesei lettek.

Minden évben részt veszünk a falu rendezvényein, műsorunkkal színesebbé tesszük az ünnepeket, ezáltal a hagyományok tiszteletben tartását, megőrzését is szem előtt tartjuk.

A szülőket amennyire lehetséges, programjainkba bevonjuk, betekintést kaphatnak a mindennapi életünkbe. Rendszeresen tájékoztatjuk a gyermekek fejlődéséről, tanácsokat adunk a gyermek fejlesztésére vonatkozóan, időt szakítunk arra, hogy kielégítően választ kapjanak kérdéseikre.

Az óvoda felújítását követően két csoportszoba került kialakításra. Ebből kifolyólag a gyógytornára, logopédiára járó gyermekek jól elkülöníthetők társaiktól, és nem zavarják egymás tevékenységét. A nagyok hetente egy alkalommal úszásoktatáson vesznek részt. A fejlesztő foglalkozásokat a nagycsoportosok, (nagy-középsősök) részére elkülönítetten a kicsiktől, mikro csoportos, és egyéni foglalkozások formájában zavartalanul tartjuk meg a „nagy csoportszobánkban”.

Az iskolaköteles korúak tavasszal, a tanítónők vezetésével foglalkozásokon vesznek részt az iskolában, annak érdekében, hogy zökkenő mentesebbé váljon számukra az óvoda és az iskola közötti átmenet.

Az óvodán kívül lehetőségük van a gyermekeknek az Ovi-focin, és ingyenes dzsúdó tanfolyamon részt venni.

Mindennapjainkban arra törekszünk, hogy differenciáltan, egyéni bánásmóddal ötvözve neveljük a ránk bízott gyermekeket, szem előtt tartva:

"Lehet gyermeket könyvből nevelni, de minden gyermekhez más könyv kell."

(T. Gordon)

Készítette: Tagóvodaigazgató

ALSÓNYÉKI TAGÓVODA

Központi óvodánk Bátaszéken helyezkedik el, amihez 3 tagóvoda (Alsónána, Alsónyék, Pörböly), egy bölcsőde és egy konyha tartozik.

A Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda Bölcsőde és Konyha tagóvodájaként 2009. július 1.-től működünk. Egy sikeres TÁMOP pályázatnak köszönhetően 2011.-ben teljesen megújult az óvodánk épülete így a jövő nemzedékét, már egy sokkal korszerűbb, modernebb, minden igényt kielégítő intézményben nevelhetjük.

Az alsónyéki óvodába felvehető gyermeklétszám 30 fő. Az óvoda udvara rendezett, évtizedes fák adnak árnyékot. Az új és biztonságos játékok sok lehetőséget nyújtanak a szabad játékokra. Az épületben egy csoportszoba, egy fejlesztőszoba, egy tornaterem, egy orvosi elkülönítő és egy melegítő konyha található. Ezen kívül még a gyermek és felnőtt öltöző és a mosdók helyezkednek el az egységben.

Minden helység jól felszerelt, minden igényt kielégítő, modern kinézetű. A logopédiai ellátás és a hitoktatás a fejlesztő szobában, a gyógytestnevelés a tornateremben történik. Intézményünkben két fő óvodapedagógus, egy dajka és egy közfoglalkoztatott dolgozik. Az intézményben dolgozó pedagógusok szakmailag elkötelezettek, különböző szakmai továbbképzéseken vesznek részt. Óvodánk dolgozói mindent megtesznek azért, hogy a gyermekek életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően a tapasztalás útján ismerjék meg a világot. Így váljanak a világra nyitott emberekké.

Az óvodai mindennapokat sok játékos tevékenységgel, mozgással, zenével, dalos játékkal, verssel, mesével és dramatizálással színesítjük. Jellemző ránk a preventív szemléletmód, ezért hangsúlyt fektetünk a mozgásfejlesztésre, egészséges életmódra és az anyanyelvi nevelésre. Fontos számunkra a vizualitás, hiszen nem csak a tehetséggondozás eszközeként használjuk, hanem konfliktuskezelésben is kamatoztatjuk.

Tematikus terveinkben is a komplexitásra törekszünk. Gyakran sétálunk a faluban és a környéken, minden évszakban kirándulunk. Sétáink alkalmával megismerkedünk a település és a hozzánk közeli tájegységek környezeti adottságaival. A gyermekek számára így természetessé válik, hogy a környezetet óvni és védeni kell.

Mivel kis közösségben élünk, szorosan együttműködünk a helyi hagyományőrző táncsoporttal, kultúrházzal, könyvtárral, ezáltal a hagyományokat és az ünnepeket együtt ápoljuk, őrizzük meg.

Hitvallásunk: „Minden sikerül: ez volt a szlogen régebben. Lecseréltem arra, hogy „bármilyen lehet”. Mert mindennek talán nem is kell sikerülnie. Viszont bármiből ki tudsz hozni valami jót. És lehet, hogy jobb lesz, mint valaha gondoltad volna!” Vámos Róbert

Készítette: Tagóvodaigazgató

PÖRBÖLYI TAGÓVODA

Óvodánk a Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda, Bölcsőde és Konyha Pörbölyi tagóvodája. Egy vegyes életkorú csoporttal működünk, melyben a férőhelyek száma 25 fő.

Intézményünkben a nevelőmunkát két óvodapedagógus, és egy szakképzett dajka végzi. A pedagógusok munkáját, logopédus, és gyógy testnevelő segíti. Heti rendszerességgel visszük a gyermekeket uszodába, részt veszünk a Bozsik programon, valamint néptánc oktatást is felkínálunk. Különböző kulturális programokkal színesítjük a gyermekek mindennapjait. (Színház, kézműves foglalkozás, zenés előadások.) Jó kapcsolatot ápolunk a helyi általános iskolával, közös rendezvényeket, programokat szervezünk, mely megkönnyíti az óvoda iskola átmenetet, így az iskolakezdés zökkenőmentessé válik.

Az óvoda épülete teljes felújításon esett át, nagyon esztétikus, korszerű, jó elrendezésű, megfelelő mennyiségű és minőségű játékeszközökkel felszerelt. A gyermekek mozgásfejlesztését világos, nagy tornateremben végezhetjük, mely szintén nagyon modern eszközökkel felszerelt, biztosítja a különféle változatos mozgásformák gyakorlását.

A Pörbölyi tagóvoda önálló konyhával rendelkezik, mely szintén az óvoda épületében működik. Ezáltal a folyamatos étkezés és a rugalmas napirend megvalósulásának feltételei biztosítottak. Az óvodánk udvara tágas, fákkal, bokrokkal, virágokkal tarkított. Madáretetőkkal, madárodúval, és madáritatóval a gyermekeket is bevonjuk az állatokról való gondoskodásba. Az udvari játékok korszerűek, az elmúlt évek során teljesen kicserélődtek. A zöld füves övezetet egy térköves rész töri meg, melyen kerékpározhatnak, rollerezhetnek a gyerekek.

Óvodánk kiemelten kezeli a környezeti nevelést és e köré csoportosítja a többi nevelési feladatot. Nagyon nagy segítség, illetve előny óvodánk számára a Gemenci erdő közelsége, különleges növény és állatvilága. A foglalkozások során többször kilátogatunk az erdőbe, ahol a gyermekek számára maradandó élményszerű foglalkozásokat tudunk nyújtani. Az óvodai környezeti nevelés alapozó jellegű, így meghatározó szerepet játszik az egyén környezetkultúrájának alakításában. A gyermekeket bevonjuk a csoportszobában található állatok, (halak, teknősök, afrikai csigák) és növények gondozásába. Az elmúlt évek során folyamatosan elnyertük a Zöld óvoda címet, 2021-ben pedig a Cím megtartó Zöld óvoda címet. A madarakról való gondoskodásunk során megkaptuk a Madárbarát Óvoda címet is.

Csoportunkban bevezetésre került a kompetencia alapú programcsomag, mely sikeresen beépült mindennapjainkba, nagyon jól összeegyeztethető óvodánk Zöld arculatával. Rugalmas napirendünk lehetővé teszi, hogy a gyermekek egyéni tempójuk, fejlettségük, igényeik szerint végezzék tevékenységeiket.

Óvodánk címei:

- ❖ Zöld óvoda (2015) Cím megtartó Zöld Óvoda (2021)
- ❖ Madárbarát óvoda (2021)

Készítette: Tagóvodaigazgató